

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 440.

Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo — Oglasi po
tarifi.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842. Praha číslo 78.180;
Wien št. 105.241.

Mala antanta v Haagu

Sestanek zunanjih ministrov — Lep uspeh solidarnega nastopanja

Praga, 22. januarja AA. Češki tiskovni
urad poroča, da so se takoj po svečanem
zaključku haaške konference sestali zunan-
ji ministri Male antante h konferenci, na
kateri so razpravljali rezultate haaške
konference.

Posebno pozornost so posvetili sporazu-
mu o vzhodnih reparacijah. Daljni predmet
razgovorov je bilo zlasti vprašanje postop-
panja Male antante v bližnji bodočnosti, s
posebnim ozirom na izvajanje sklepov haa-
ške konference. Zunanji ministri Male an-
tante so pri tej priliki ponovno soglasno
ugotovili, da je izid haaške konference za
Malo antanto, tako v materialnem, kakor
tudi v političnem pogledu docela zadovo-
ljiv. Uspehi, ki so bili doseženi, pa so bili
v prvi vrsti posledica skupnega nastopa
vseh treh držav in popolne solidarnosti
Male antante. Prihodnja konferenca zuna-
njih ministrov Male antante se bo vršila
letošnje pomlad v Pragi. Po sestanku je
dal jugoslovanski minister

dr. Voja Marinković
sledede izjaviti:

»Da se morejo oceniti rezultati II. haaške
konference, glede na države Male antante,
se je treba vrniti na izhodno točko. Tedaj
so se pojavile številne reklamacije, ki so
bile upravičene, ali pa tudi ne. Prej se
sploh ni govorilo o kompenzacijah za pla-
čila zlasti pa ne za plačila Madžarske po
l. 1943. Ta plačila niso bila niti določena,
niti ugotovljena. Madžarska je zahtevala,
da naj se ta plačila sploh črtajo. Na pod-
lagi sklepov haaške konference, smo se
sedaj otreli vprašanja madžarskih optan-
tov. Za zemljišča, ki so pod agrarno refor-
mo, bomo plačali le toliko, kolikor je tre-
ba plačati zanje po zakonih naše države.
Glede ostalih spornih vprašanj, smo skle-
nili, da se bomo zanje še v naprej borili.
Od veseli smo dosežki ustanovitve zavo-
rnega fonda, ki bo krija naše morebitne
rizike. Priznati pa je treba, da odgovarja
ta uspeh duhu pravičnosti veseli. Dolga-
jemo jim mnogo, toda še bolj gre zaslugi
soglasnemu stališču držav Male antante na
konferenci, ki je povzročila, da so velike
sile spoznale, da ni mogoče izvesti likvi-
dacije prošlosti, ako se istočasno ne uredi
vprašanje reparacijskih plačil na vzhodu.

Namen današnjega sestanka je bil pro-
učiti položaj, ki je nastal zaradi sklepov
haaške konference, ter preprečiti vprašanja
ki zanimajo države Male antante. Pri tej
priliki je bilo ugotovljeno, da so rezultati
II. haaške konference za nas ugodni. Za-
sluga za to, gre v prvi vrsti solidarnemu
nastopu predstavnikov Male antante, ki je
bil to pot mnogo lažji nego pri drugih pri-
likah.

Rezultati haaške konference, so tako s
finančnega, kakor s političnega stališča
ugodni. Razen tega se je pretresalo tudi
vprašanje našega bodočega sestanka in je
bil dosežen o tem popoln sporazum.

Izjava ministra dr. Beneša

Beograd, 22. januarja. p. Češkoslovaški
zunanji minister dr. Beneš je izjavil dopis-
niku beogradske »Politike«:

»Zadovoljen sem z rezultati haaške kon-
ference ne samo s stališča Češkoslovaške,
marveč tudi s stališča politike Male antan-
te in celokupne evropske politike. S stali-

šča evropske politike je napravljen kolosa-
len napredek v likvidaciji vojne in zagoto-
vitvi trajnosti miru. S stališča Male antan-
te leži važnost konference zlasti v tem, in
to še prav posebej naglašam, da se Mala
antanta nikdar ni pokazala za tako vplivno
in solidarno, kakor baš v Haagu. V nadaljni
politiki Male antante se bo to pokazalo in
čutilo še bolj vidno.

Za Češkoslovaško so rešena vsa finančna
in gospodarska vprašanja, izvirajoča iz mi-
rovnih pogodb. Koristi doseženih sporazu-
mov so za Češkoslovaško lasne. Čeprav
smo morali sprejeti tudi velika bremena
kot kontribucijo za Youngov načrt. Politič-
no je za nas važno, da smo si zaslužili
gotov odstotek madžarskih in bolgarskih
reparacijskih anuitet. Najvažnejše pa je ta-
ko za Češkoslovaško kakor za celokupno
Malo antanto delstvo da je končana dolgo-
letna doba mednarodne politike, ki je
obstajala v borbi za reparacije, in dejstvo,
da se je ta borba končala z našo zmago,
kakor smo vsi trije ministri Male antante
soglasno ugotovili na naši konferenci v
Haagu.

Čsl. tisk o haaški konferenci

Praga, 22. januarja. p. »Narodni Listy«
pišejo povodom zaključka haaške konfe-
rence o solidarnem nastopu Male antante,
podčrtavajo zlasti vzorno postopanje jugo-
slovenske delegacije, naglašajoč:

S posebno zahvalo in priznanjem je tre-
ba podčrtati zvestobo Jugoslovenov, ki
kljub koristim, ki jim jih je prožil Youngov
načrt, niso hoteli dati svojega pristanka
prej, preden se nista izjavili za to tudi Če-
škoslovaška in Rumunija.

Tudi drugi češki listi pišejo z velikim za-
dovoljstvom o rezultatih, ki jih je dosegla
v Haagu Mala antanta. Z rezultati, ki jih
prinaša iz Haaga dr. Beneš, so manj zado-
voljni, ker bo morala Češkoslovaška skozi
37 let plačevati letno po 113 milijonov Kč
osvobodilne takse.

Z zadovoljstvom beležijo tudi podporo
Francije, ki jo je izkazovala Mali antanti
tudi v Haagu.

Snowden izredno zadovoljen

London, 22. januarja. a. Minister Snowden
je izjavil v razgovoru, da je z uspehi
haaške konference izredno zadovoljen in
da so prekosili njegova pričakovanja. Sti-
ri ali pet vprašanj, ki so prišla v zvezi
z nemškimi anuitetami v razpravo, se je
rešilo na način, ki pri nemški delegaciji
ni zapustil nobenih čustev nezadovoljstva.
Glede sankcij so Nemci sprejeli spomeni-
co, ki je precej pohlevnega značaja.

Curtius poročal Hindenburgu o haaški konferenci

Berlin, 22. januarja. AA. Predsednik republike
Hindenburg je dobil poročilo, ki ga je podal
minister zunanjih del Curtius o uspehih konfe-
rence v Haagu. V zvezi s tem poročilom napada
desničarski listi nemško delegacijo v Haagu, da
je prodala nemški narod.

Berlin, 22. januarja. s. Nemški zunanji minister
dr. Curtius je na današnji seji nemške vlade dal
izčrpen pregled o delu haaške konference in na-
lavil, da bodo haaški dogovori še prihodnje dni
predloženi državnemu svetu. Državni svet bo
svoja dela tako pospešil, da bo predlog predlo-
žen državnemu zboru že v prvih dneh meseca
februarja.

Rumunija odobrava sklepe haaške konference

Poročilo predsednika rumunske zbornice o haaški kon- ferenci — Velikodušen nastop Francije v korist Rumu- nije

Bukarešta, 22. januarja. s. Na včerajšnji
seji zbornice je govoril predsednik
o uspehih druge haaške konference ter
poveljeval delo rumunskih delegatov.

Stališče, ki ga je Rumunija zastopala
že več let, je dobilo popolno priznanje.
Ureditev reparacij je bila zaključena
z aktivnim saldum za Rumunijo. Zlasti
je važno, da inozemski optanti
od Rumunije ne smejo dobiti več nego
so dobili rumunski državljani, katerih
lastnina je bila po agrarni reformi raz-
lašena. Dalje je poudarjal predsednik
zbornice, da bodo morebitne nadžar-
ske zahteve napram Rumuniji poravnane
iz celokupnih reparacij. Te tri za-
hteve Rumunije so triumfirale.

»Adeverul« javlja, da bo na podlagi
rezultatov haaškega dogovora Rumunija
ostala tudi še dalje država upnica,
ki ima dobiti več nego mora plačati.
Za odškodnino optantov se ne bodo po-
rabila plačila Madžarske do leta 1943,
temveč ona od 1943. do 1966. Z ozirom
na to bo Rumunija še dalje do leta 1943
prejemala svoj delež in madžarskih
plačil. Da Rumunija ne bi postala dolž-
nik, sta Francija in Italija prevzele ve-
like žrtve v korist Rumunije. Francija
je znažala anuitete rumunskih vojnih
dolgov Franciji za 4 milijone frankov
ter se je popolnoma odrekla zadnjih
dveh anuitet. Italija je dolgove Rumu-

nije znižala za 65 milijonov lir. Rumu-
niji ostane torej prebitek od približno
dveh milijonov zlatih mark.

Bukarešta, 22. januarja. g. Na vče-
rajšnji nočni seji parlamenta so vlado
interpelirali o ukrepih, ki jih namerava
storiti, da zagotovi izvoz rumunskih žit-
nih produktov z ozirom na zvišane
uvozne carine ostalih držav.

Finančni minister Magdearu je v svo-
jem odgovoru opozoril na sedanjo sploš-
no agrarno krizo, katero je obširno ob-
razložil. Govoril je nato o predstojajo-
trgovinskih pogajanjih z Nemčijo, ter je
izjavil, da bo rumunska delegacija v
avstrijskih vprašanjih vodila aktivno poli-
tiko. Rumunija je zelo znižala carino za
industrijske produkte, ne more pa zni-
žati svojih ostalih carin. To bo tudi ru-
munska delegacija poudarjala v Berli-
nu. Ako se bo pokazala nemožnost, do-
seči pri pogajanjih z Nemčijo uspeh, bo-
dov Rumuniji stopili 1. marca kot re-
presalije in veljavo normalni tarifi v
trgovinskih odnosih med Nemčijo in
Rumunijo.

Komunistični nemiri v Berlinu

Berlin, 22. januarja. AA. Snoci je došlo med
komunisti in narodnimi socialisti do krvavega spo-
pada. Policija je vzpostavila red, zaplenila ko-
munistom in narodnim socialistom orožje ter
aretila 18 demonstrantov.

SPREMEMBE V OBČINSKIH SVETIH BEOGRADA, ZAGREBA IN LJUBLJANE

V vseh treh mestih je zamenjanih več dosedanjih občinskih odbor-
nikov z novimi — Za ljubljanskega podžupana je imenovan prof. Jarc

Beograd, 22. januarja. AA. Na pod-
stavi paragrafa 1 zakona z dne 12. no-
vembra 1929 o izpremembah in dopol-
nitvah zakona z dne 6. januarja 1929 o
občinskih in oblastnih samoupravah je
predsednik ministrskega sveta in mi-
nister notranjih zadev general Peter Živ-
ković danes izdal naslednji odlok:

Razrešilo se dolžnosti odbornikov mestne občine v Ljubljani:

Ambrožič Josip, učitelj; Golmajer Me-
tod, črkostavec; dr. Koprivnik Rudolf,
profesor; Krek Milha, odvetniški pri-
pravnik; Likar Stane, tamnik OUZD;
Miklošič Ljudevit, železničar; Meze Ed-
vard, posestnik; Osana Josip, profesor;
Potočnik Alojzij, učitelj; dr. Puntar Jo-
sef, knjižničar; dr. Rožič Valentin,
profesor in Urbančič Karol, uradnik
poštna direkcije.

Na novo se imenujejo za odbornike mestne občine v Ljubljani:

Zupančič Fran, inženjer; Jenko Avgust,
posestnik; Knez Saša, trgovec; Kreger
Ivan, obrtnik; Ludvig Avgust, postaje-
načelnik; Malenšek Josip, ravnatelj;
Meden Viktor, trgovec; Mohorič Ivan,
tajnik Zbornice za TOI; Pavlin Josip,
inženjer; Sušnik Rihard, lekarnar; Hri-
bar Rado, poslovođa; Ček Karel, rav-
natelj Jugoslovanske tiskarne in Sara-
boň Andrej, veletrgovec, vsi v Ljubljani.

Novi podžupan

Beograd, 22. januarja. AA. Z ukazom
Nj. Vel. je bil na predlog predsed-
nika ministrskega sveta in ministra no-

tranjih zadev ter na podstavi paragra-
fa 1 zakona z dne 22. novembra 1929
o izpremembah zakona z dne 6. januar-
ja 1929 o občinskih in oblastnih samo-
upravah postavljen za podžupana mest-
ne občine v Ljubljani Jarc Evgen, pro-
fesor v pokouju iz Ljubljane.

Od starih občinskih odbornikov

ki so bili imenovani dne 14. februarja 1929,
ostalejo torej po izločitvi gori navedenih
gospodov v občinskem svetu še naslednji:
Zupan dr. Dinko Puc, odvetnik; Josip
Turk, posestnik in podjetnik; Anton Liko-
zar nadučitelj v p.; Ivan Tavtar, uradnik
Delavske zbornice; Peter Šterk, trgovec;
Josip Rebek, ključavničarski mojster; dr.
Joža Bohinjec ravnatelj OUZD; Fran Rup-
nik, želez. strojevođa v p.; Miroslav Urbas,
posestnik in trgovec; Alojzij Lombar, kro-
jaški mojster; dr. Josip Klepec, odvetnik;
Fran Zajc, mesarski mojster; Fran Pišek,
železničar v p.; Josip Lovša, posestnik;
Ivan Vrbine, posestnik; Ivan Mihalčič,
elektrik in posestnik; Ivan Dacha, gostilni-
ar in posestnik; dr. Oton Fetič, odvet-
nik; dr. Vinko Gregorič, primarij; Josip
Rutar, tiskarniški službenec; Evgen Jarc,
profesor; Janko Jeglič, šolski ravnatelj;
Fran Orehek, hranilični ravnatelj in pose-
stnik; dr. Josip Jerić, odvetnik; Josip Olup,
trgovec; Franc Debevec, žel. uradnik; Ivan
Krvina, urarski delovodja; Josip Rajner,
žel. službenec; Josip Musar, mesar in po-
sestnik; dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik;
dr. Miroslav Lukan, posestnik in veliki žu-
pan v p.; dr. Andrej Gosar, univ. profesor;
inž. Anton Dietrich, inženjer gradbene di-
rekcije; Ivan Hribar, pokrajinski namestnik
v p.; Josip Bahovec, trgovec; Filip Uratnik,
tajnik Delavske zbornice.

Spremembe v Zagrebu

Zagreb, 22. jan. č. S kraljevim uka-
zom so bili razrešeni naslednji člani za-
grebskega mestnega zastopstva: Ivan
Zarner, predsednik mesarske zadruge,
dr. David Karlovič, univ. profesor, dr.
Vladimir Prebeg, odvetnik in Franjo
Hrutič, bančni ravnatelj. Na njihova
mesta so imenovani: dr. Milan Vrbanič,
predsednik zbornice za TOI, Ivan Maslić,
predsednik gostilničarske zadruge, Mar-
ko Hrovatin, poljedelec, inž. Dragutin
Šaj, predsednik inženjerske zbornice. Za
podžupana je imenovan Artur Mahnik,
ravnatelj nadškofovskih posestev v Za-
grebu.

Spremembe v Beogradu

Beograd, 22. jan. p. V občinskem za-
stopstvu beogradske občine so bile iz-
vršene naslednje izpremembe. Razre-
šeni so dosedanja občinski odborniki:
Ranislav Avramović, bivši pomočnik
prometnega ministra in sedanji predse-
dnik Jugoslov. inženjerskega združenja;
Stevio Besarić, načelnik Direkcije vode;
Vasa Lazarević, upokojeni načelnik no-
tranjega ministrstva; Dušan Miličević,
predsednik udruženja hotelirjev in Tiho-
mir Panić, rentnik v Beogradu.

Nanovo so imenovani: Petar Grebo-
nac, odvetnik, Nikola Gjorgjević, zem-
ljoradnik, Jovan Misirlić, inženjer, Joca
Popović, bivši predsednik občine na Ču-
karici, Miloš Radojlović, inženjer in
Savra Trpković, trgovec.

Priznanje prof. Plečniku v praškem parlamentu

Zadoščenje za časopisne napade — Idealizem in požrt- vovalnost zavednega Slovana

Praga, 22. januarja. h. Na včerajšnji
seji proračunskega odbora je poročal-
valec socialni demokrat Remeš pri ka-
pituju o pisarni predsednika republike
prišel govoriti tudi o delih pri renova-
ciji praškega gradu. Pred nekaj časa so
bila namreč ta umetniška dela predmet
novinarske polemike. Poročevalec je
dal popolno zadoščenje vodji teh del,
ljubljanskemu arhitektu in univerzitet-
nemu profesorju Josipu Plečniku, ka-
terege so mednarodni umetniški in zgo-
dovinski faktorji češkoslovaške repu-
blike predlagali. Poročevalec Remeš je
izjavil, da so dela izvršena s tako pre-

ciznostjo in s takim umetniškim čutom,
da so predmet splošnega občudovanja.
Tudi v zgodovinskem ozirom se jim ne
more ničesar očitati. Novost za češko-
slov. javnost je sporočilo poročevalca
Remeša, da je prof. Plečnik izvršil vsa
del. popolnoma zastoni in da ni dobil
ni vinarja honorarja. Profesor Plečnik
je delal samo iz ljubezni do praškega
gradu kot zgodovinskega spomenika in
kot čustven Slovan. Današnji listi ugo-
tavljajo to dejstvo z velikim zadovolj-
stvom ter izražajo željo, da bo sodele-
vanje prof. Plečnika še dolgo ohranje-
no Češkoslovaški republikli.

Za blok vseh slovanskih držav

Značilno mnenje uglednega poljskega lista — Nauk haaške konference
za slovanske države

Beograd, 22. januarja. M. Ugledni
poljski list »Slovo Poljske« piše, raz-
motrivač uspeh haaške konference,
med drugim: »Slovanom je predvsem
potreben resničen mir. Žalostno pa je
dejstvo, da so slovanski narodi razde-
ljeni na dva tabora, ki sta nastala v
času svetovne vojne in obstojata še da-
nes. Skrajni čas bi bil, da bi se usva-
ril močan blok vseh slovanskih naro-
dov, tako da bi ne bila nobena slov-
anska država več pristižena družiti se z

neslovanško državo in nastopiti proti
drugi slovanski državi. Med Poljsko,
Češkoslovaško in Jugoslavijo že obsto-
ja trajno sodelovanje. Bolgarina pa je
še danes na strani Nemčije in Madžar-
ske. Tudi velesile so razdeljene in po-
pirajo deloma prvi, deloma drugi slo-
vanski tabor. Rezultat haaške konfe-
rence jasno osvetljuje gospodarski po-
ložaj evropskih slovanskih narodov in
držav in njihove medsebojne odnose.»

Gospodarski krogi zavračajo načrt dr. Sei- pla za ustanovitev gospodarske zbornice

Načrt prelata dr. Seipla ne odgovarja potrebam in duhu časa — Na-
črt podpirajo samo pristaži Heimwehra

Dunaj, 22. jan. d. V političnih krogih
obširno komentirajo sklepe skupne seje
zastopnikov predsedstva trgovskih in in-
dustrijskih zbornic, ter raznih obrtniških
organizacij, na katerem so obširno prete-
sali predlog prelata dr. Seipla za ustano-
vitev gospodarske in stanovske zbornice.

V debato so posegli najizrazitejši pre-
stavniki avstrijskega gospodarstva, ki so
sicer pozdravili in naglasili potrebo usta-
novitve gospodarske zbornice, obenem pa
odločno zavrnili načrt dr. Seipla, ker ne
odgovarja potrebam avstrijskega gos-
podarstva, ter bi spravil novo ustanovljeno
gospodarsko zbornico v popolno odvisnost
od političnega življenja in jo izpremenil
v reakcionarno institucijo namerieno pro-
ti avstrijskemu parlamentu. Posebno od-
ločno so zavračali ti zastopniki gospodar-
skih krogov predlog ne združiti stanov-
skih interesov delodielcev in delielmal-
cev na podlagi fašističnega korporativne-
ga sistema. Končno so predlagali, naj se
ustanovi poseben odbor, v katerem bodo
zastopniki vlade, gospodarskih organizacij
in avstrijske zbornice, da izdela načrt
za organizacijo gospodarske zbornice.

To stališče je močno odjeknilo v vrstah

krščanskih socialistov, kjer je zaradi nje-
ga okrepljen položaj skupine, ki stoji na
stališču, da ne odgovarja načrt dr. Seipla
obstoječemu gospodarskemu, socialnemu
in političnemu položaju v Avstriji. Opa-
žati pa je, da se zelo zavzemajo za dr.
Seiplov načrt reakcionarni krogi v vrstah
krščanskih socialistov, ki stoji v najtes-
nejših odnosih s Heimwehrom, ki sma-
tra danes dr. Seipla za enega svojih naj-
boljših in navednejših pobornikov.

Schober obišče Rim

Dunaj, 22. januarja. d. Zvezni kancelar
dr. Schober, ki se je včeraj vrnil iz Haaga,
kjer je tako dobro zastopal avstrijske in-
terese, odpotuje 31. januarja v Rim, kjer se
bo mudil tri dni. V Rimu se bo sestal s
predsednikom Mussolinijem in raznimi ita-
lijanskimi finančniki, s katerimi bo raz-
pravljao o raznih gospodarskih in finančnih
vprašanjih.

Po obisku v Rimu bo odpotoval eredi fe-
bruarja dr. Schober v Berlin, kjer se bo
razgovarjal z raznimi nemškimi državniki.
O programu tega obiska se je tudi posve-
toval z nemškimi zunanjimi ministrom dr.
Curtiusom ob priliki sestanka v Haagu.

Zakon o bolnicah

Beograd, 22. januarja. AA. Vrhovni zak-
nodajni svet je danes nadaljeval in zaklju-
čil razpravo o zakonskem načrtu o nadzor-
stvu nad živili. Zatem je pretresel načrt za-
kona o bolnicah. Prihodnja seja bo jutri ob
16. Na dnevnem redu je nadaljevanje pre-
tresa zakonskega načrta o bolnicah, a kot
druga točka dnevnega reda bo razprava o
predlogu zakona o univerzah.

Zakon o univerzah

Beograd, 22. januarja. n. Iz Zagreba je
dospel univerzitetni rektor dr. Belobrk v
družbi rektorja zagrebske ekonomske - ko-
mercijalne visoke šole prof. dr. Verone.
Danes so konferirali v Beogradu rektorji
vseh treh naših univerz o novem univerzi-
tetnem zakonu. O isti zadevi so razpravlja-
li tudi z ministrom za prosveto Božo Mak-
simovičem.

Zakon o javnih skladiščih

Beograd, 22. januarja. AA. Jutri ob 10. dopol-
odne bo v ministrstvu za trgovino in industrijo
konferenca, ki bo razpravljala o zakonskem nač-
rtu o ustanovitvi in poslovanju javnih skladišč. Na
konferenci bodo sodelovali predstavniki zbornic,
večjih združenj zavodov, Narodne banke, Priv.
agrarne banke ter beogradske in novosadske
borze.

Predavanje bivšega poslanika Šebe o Jugoslaviji

Praga, 22. januarja. AA. Narodni poslanec Jen
Šeba, ki je že ves čas po prevratu iz Beograda
v Prago zelo aktivno deloval na seznavanju Če-
hoslovakov s prikljuki v Jugoslaviji, je imel
včeraj v prostorih organizacije tehnikov narodnih
socialistov dobro dokumentirano predavanje o go-
spodarskem napredku Jugoslavije. Šeba je pose-
beje zlasti pažljivo prometen razmeram v Jugosla-
viji in naraščanju industrije.

Mariborski komunisti pred Državnim sodiščem

Beograd, 22. januarja. AA. V državnem sodišču
za zaščito države se je danes ob 8. nadaljevala
razprava proti Marku Barlu in tovarišem. Na da-
našnji razpravi so bili zaslišani obtoženci. Ob
13. je predsednik sodnega dvora Vasa Petrović
prekinil razpravo in izjavil, da se bo nadaljevala
jutri ob 9. dopoldne.

Vrbaski ban na inspekcijskem potovanju

Banjaluka, 22. januarja. n. Ban Vrbasko
hanovine Milosavljević odnoluje jutri v
soprenstvu svojega pomočnika, načelnika
kmetijskega oddelka, ter šefa bielijanskega
zavoda na inspekcijsko potovanje po svoji
hanovini. Izven Banjaluke ostane ban s svo-
jim spremstvom več dni.

Italijansko letalstvo

Rim, 22. januarja. AA. Italijansko letal-
stvo bo okušalo postaviti nove rekorde z lah-
kimi aparati. Pilota Donnati in mehanik
Campannini nameravata potolči svetovni
višinski rekord in dolžinski rekord v pre-
mi črti. Poleta okoli Italije s potniškimi
letali se bo udeležilo kakih 100 aparatov.

Obsojeni italijanski banditi

Palermo, 22. januarja. Po trimesečni razpravi
je bil včeraj zaključen veliki proces proti mafiji
z okolišč. Bargerlie. Obsojenih je bilo vsega 354
članov 170 obtožencev je bilo obsojenih od 2 do
12 let jče, vsi skupaj na 600 let, 84 obtožencev
je bilo oproščeno, 5 pa jih je med razpravo
umrlo.

Prvi odmevi Londona

Veliko zanimanje po vsem svetu — Težkoče se zde nepremostljive — Posvetovanja delegatov

London, 22. januarja. AA. Čeprav splošno priznavajo, da so problemi, ki jih ima rešiti pomorska razorožitvena konferenca, številni in zelo zapleteni, je včerajšnja otvoritvena seja konference napravila povsod kar najboljši vtis. Javnost je sprejela kraljev govor in izvajanja glavnih delegatov z največjo simpatijo, zlasti soglasno ugotovitev na konferenci zastopanih vlad, da zahteva svetovna javnost, naj se delo za razorožitev nadaljuje z vso odločnostjo. V vseh govorih je bila jasna in odločno izražena volja, da se išče s porazum, ki naj bi pospešil rešitev perečega razorožitvenega vprašanja. Delegati bodo imeli skupna posvetovanja jutri zjutraj v Saint-Jameski palači. Današnji dan bodo porabili za preliminarne posvetovanja o glavnih problemih, ki pridejo pred konferenco.

Za otvoritveno sejo konference je vladal po vsem svetu neobičajno velik interes. V Zedinjenih državah in v Kanadi so ljudje vstali na vse zgodaj, da slišijo govore na konferenci. Ko so angleške postaje pričele prenašati govore, je bila v New Yorku ura šest zjutraj, a v San Franciscu pa seveda še bolj zgodaj. V Avstraliji se govori niso slišali dobro. V Capetownu je poslušal konferenco waleški princ, vendar ta sprejem tudi v Južni Afriki ni bil povsem dober. V Berlinu, odkoder so prenašali govore na evropski kontinent, je bil sprejem naravnost odličen in neobičajno močan. Nastavljeni pri angleških brezžičnih postajah so slišali prenos 12 kontinentalnih brezžičnih postaj. Govore je sprejela tudi brezžična postaja v Manili na Filipinskem otočju. V Angliji je poslušala otvoritveno konferenco milijonska množica. V več šolah so bili zbrani otroci, ki so napeto sledili izvajanjem govornikov.

London, 22. januarja. d. Po včerajšnji slovesni otvoritvi pomorske razorožitvene konference, o kateri so prinesli vsi londonski listi obširna poročila, so se vršili danes le sestanki posameznih delegatov, na katerih so obravnavali postavbo programa za delo konference, ki bo pričela z rednimiasedanjmi jutri.

Na teh razgovorih je bilo sklenjeno, da bodo podali pri intrašnji seji voditelji posameznih delegacij načelne izjave o stališču njihovih držav v vprašanju pomorske razorožitve. Sejo bo otvoril predsednik Macdonald.

Beograd, 22. januarja. M. Pomorska razorožitvena konferenca, ki zaseda v Londonu, je predmet obširnih razprav v

političnih in strokovnjaških krogih. Svetovni, zlasti pa nemški tisk gleda na londonsko konferenco dokaj pesimistično in naglašja, da sta za enkrat samo Amerika in Anglija paralizirali svoje pomorske interese. Vse druge države si v svojih zahtevah popolnoma nasprotujejo.

Tako zahteva n. pr. Japonska, da se dosednji ključ 5:5:3, uveljavljen med Ameriko, Anglijo in Japonsko spremeni v 10:10:7. Razen tega zahteva, naj se intenzivno nadaljuje z gradbo podmornic. Niti Anglija, niti Amerika nečeta pristati na take zahteve. Francija v nobenem primeru ne bo pristala na pomorsko pariteto z Italijo in s svoje strani odločno vztraja pri tem, da se tudi v bodoče obdrži podmornice. Italija pa zahteva popolno pariteto s Francijo. Italija celo izjavlja, da je pripravljena odreči se svoji podmornici, če store to tudi vse druge pomorske države. Dosedanji poskusi za doseg sporazuma med Parizom in Rimom so jasno pokazali, da je tak sporazum med Francijo in Italijo dorela izključen.

V najboljšem primeru bo rezultat konference problematičen kompromis. Francoski predlog pa gre za to, da se pomorska razorožitev združi s splošno razorožitvijo. Ta predlog vzbuja v svetovnem tisku mnogo razprav in povsod se izraža želja, da bi bil sprejet, ker je že skrajni čas, da se končno stori nekaj resnega na polju razorožitve in ustvarijo na ta način trdna jamstva miru.

New York, 22. januarja. AA. Ameriški listi izražajo veliko zadovoljstvo zaradi govorov pri otvoritveni seji londonske konference. «World» naglašja, da bo pomorska razorožitvena konferenca otvorila celo vrsto konferenc, ki bodo nato na temelju sporazumov določile pomorsko oboroževanje.

«Times» priznava veliko važnost konference in naglašja, da bodo morale Zedinjene države prej ali slej stopiti v Društvo narodov, ker je brez sodelovanja Zedinjenih držav vsaka razorožitev nemogoča.

Pariz, 22. januarja. AA. Današnji «Excelsior» komentira govor predsednika francoske vlade Tardieua na včerajšnji otvoritveni seji londonske konference in pravi, da je le Tardieu navedel v svojem govoru konstruktivne nasvete, s čimer je Francija dokazala, da lahko lojalno obrazloži vse svoje potrebe, ki odgovarjajo njenemu zemljepisnemu položaju.

Bolgarija je zadovoljna s Haagom

Izjave ministrskega predsednika Ljapčeva — Zopetne vesti o rekonstrukciji vlade — Nemirni komunisti

Sofija, 22. januarja. AA. Bolgarska agencija poroča: Predsednik bolgarske vlade G. Ljapčev je sprejel novinarje in jim obrazložil pomen dela, ki je bilo izvršeno v Haagu. G. Ljapčev je izjavil, da prinašajo rešitve v Haagu velike olajšave za Bolgarsko. Ta bo odeslej oproščena raznih ukrepov, ki so po končani vojni paralizirali vse napore za izboljšanje gospodarskega stanja na Bolgarskem. Haaski sporazum predstavlja napredek za Bolgarsko in ji bo omogočil delo ter procvit. Predsednik bolgarske vlade je opozoril zlasti na naklonjenost, s katero so bile sprejete rezerve bolgarskih upnikov. Nadalje predvideva sporazum zmanjšanje bolgarskih dolgov, ako bi veseleste med seboj znižale svoje medsebojne dolgeve. Sporazum bo omogočil sodelovanje in mir med narodi.

Sofija, 22. januarja. AA. List «Utro» priobčuje uvodnik, kjer govori ponovno o rekonstrukciji vlade. Po informacijah tega lista bosta podala ostavko ministra Najda-

nov in Bogoševski. List doznava, da pride do olajšav o rekonstrukciji na sestanku, ki ga bo imel po povratku iz Haaga minister zunanjih zadev Burov s predsednikom bolgarske vlade Ljapčevom in predsednikom parlamenta Cankovom.

Sofija, 22. januarja. AA. Oblastva so opazila, da so postali komunisti v zadnjem času prav aktivni. Po incidentu, ki so ga izvali v evangelijski cerkvi, so skušali prirediti proslavo obletnice smrti Liebknehta. Proslava bi bila morala biti v kavarni Makedonija. Ker na so komuniste razpršili, so se napotili v bližnje kavarne. V neki kavarni je skušal dijak Pantelejev govoriti proti vladi. Policija je vdrila in lokal in prišla govorit. Ostali komunisti so reagirali in so hoteli oprostiti svojega tovariša, nakar je policija prišla še nekaj drugih komunistov. Eden izmed njih po imenu Todorov, je začel bežati, nakar so redarji za njim streljali in ga ranili.

Rusija ognjišče večnih zarot

Obširna organizacija za izvajanje sabotaže v sovjetskih tovarnah — Odmevi nezadovoljstva ruskih kmetov

Moskva, 22. januarja. AA. Sovjetska oblastva so v zadnjem času odkrila razne tajne protisovjetske organizacije, katerih člani so se bavili s sistematičnim uničevanjem in kvarjenjem strovin in izgotovljenih proizvodov sovjetskih tovarnic. V Ashadu je bil prijet delavec tovarnice stekla Fadijev, ki je bil vodja tajne protisovjetske organizacije. Po službenih podatkih GPU presega škoda, ki jo je povzročil Fadijev s svojimi tovariši, 1 milijon rubljev. Fadijev ni hotel izdati ostalih članov tajne protisovjetske organizacije. Organi GPU nadaljujejo energično s preiskavo.

V horoski pokrajini so sovjetska oblastva odkrila podobno tajno organizacijo. Ta organizacija je sestojala iz inženjerjev in delavcev velikega gradbenega podjetja. Zaradi delovanja te organizacije je lani zaslilo v krizo več gradbenih tovarnic in ope-

karn. Letos od teh organizacij povzročena škoda se ceni na več milijonov rubljev.

Poleg tega povzroča sovjetskim kmetom resne skrbi tudi gibanje kmetov, ki odklanjajo vstop v skupna gospodarstva ter obdelujejo polja samo v toliko, v kolikor je potrebno za najnujnejšo prehrano članov družine. Opažati je tudi, da ruski kmetje v velikih množinah prodajajo živino, ali pa jo kar sami koljejo, da se na ta način izognejo plačevanju velikih davkov, s katerimi so obremenjeni vsi kmeti, ki niso člani skupnih poljedelskih združenj. Komunisti sicer poskušajo pomiriti kmete s tem, da pošiljajo med nje svoje najboljšie agitatorje, ki pa jih navadno razjarjeni kmeti sprejemajo s vilami in kosami, ali pa se v najboljšem primeru sploh ne udeležijo shodov, ki jih agitatorji sklicujejo.

Velike poplave v severni Ameriki

Na tisoče ljudi v ostri zimi brez strehe in v skrajni bedi

New York, 22. januarja. Izredno ostra zima, ki je zavladala začetkom januarja v Zedinjenih državah in ki je zahtevala tudi mnogo človeških žrtev, je imela za posledico še drugo katastrofo. Zaradi nenavadno nizke temperature so zamrzle skoraj vse reke. Ponekod je začela voda zaradi tega zastajati in pod pritiskom ogromnih in ledenih mas je odnehala deset glavnih nasipov. Nastale so katastrofične poplave, ki jih zaradi prometnih ovir, povzročenih deloma po snežnih zametih, deloma vised

novih naltov, ni mogoče omejit. Mnogo tisoč ljudi je brez strehe. V poplavljenih pokrajinah vlada pomanjkanje živil. Poplavljeni trpe mnogo zaradi silnega mraza. Na huiše sta prizadeti državi Indiana in Illinois, kjer je nad 2000 ljudi dobesedno izročeno lakoti, ker jim sploh ni mogoče priti na pomoč. Oblašči so sicer organizirale pomožno akcijo, vendar pa doslej brez vidnega uspeha. V poplavljenih pokrajinah skušajo z aeroplani dovažati živila.

Resnica v šolskih čitankah

V češkoslovaški narodni skupščini je skupina 22 nemških in madžarskih poslancev vseh političnih barv in strank vložila interpelacijo na ministra poljedelstva zaradi knjige, ki je izšla v založbi poljedelskega ministrstva in ki vsebuje nekoliko bridkih resnic na naslov Nemcev in Madžarov. V tej knjigi, ki je namenjena učencem višjih poljedelskih šol, so opisani sosede čsl. republike, pri čemer je pisatelj dr. Jan Zitek podal mestoma ne posebno laskavo karakterizacijo odnosov, v katerih so Nemci in Madžari živeli v prošlosti s češkim narodom. Resnica je sedaj obojim neprijetna in se je hočejo otestiti samo z ogorčenjem, za katero pa ni nikakšne stvarne podlage.

Omenjena knjiga piše o Avstriji med drugim:

«Na Nižjem Avstrijskem živi močna češka narodna manjšina, ki je v večni borbi z germanizacijo. Dunaj sam šteje okoli 300.000 Čehov, toda za njihovo šolstvo je silno slabo poskrbljeno. Avstriji so bili vedno navajeni, da so jim Čehi plačevali ogromne vsote za njihove institucije. Dunaj je sumno in veselo mesto; najljubša zabava Dunajčanom je vedno bilo zasmehovanje Čehov. «Kakor je razvidno iz teh stavkov, navaja knjiga sama gola, vsemu svetu davno znana dejstva.

O Madžarski je zapisal dr. Zitek naslednje resnice: «Doselej je tam plemstvo vsemogočno; njih plemstvo je bilo sebično in nazadnjaško, brezobzirno in obojstvo. Madžarski jezik je silno bogat raznih posvk. «Tudi to je čista resnica, ki je golo ogorčenje ne more odvrči.

Ni manj odkrito ne sodi knjiga o Poljakih: «Poljaki so strastni katoliki. Odločno veljavo je pri njih imelo doslej plemstvo, ki je ravno tako sebično kakor madžarsko in je stalno držalo narod pod svojim pritiskom.

Pri opisu Jugoslavije uide pisatelj tale skoki in skoki resničnih stavkov: «Med svetovno vojno je bila Srbija silno opustošena. Nemška in avstrijska vojska sta tu postopali naravnost zverinsko.

Interpelacija nemških in madžarskih poslancev končuje s citatom iz Zitkove knjige o Nemcih. «Napaka, domišljavost in neodjenljivost napram drugim narodom. Nemci hočejo svojo oblast na vsak način razširiti preko ozemlja drugih narodov. «Taka ocena nemške ekspanzivnosti se čita dan na dan v francoskih, angleških, italijanskih in drugih zapadnih listih, zato morda ni toliko neutemeljena, da bi je ne smel zapisati Čeh, ki je vse to izkusil na lastni koži in po desetih letih tega še ni mogel pozabiti.

Ogorčenje nemških in madžarskih poslancev, ki zahtevajo, da se ta knjiga prepove, je potemtakem zelo neumestno, ker se sklicujejo na to, da so Zitkove navedbe neresnične. Interpelacija ne skuša v ničemer postaviti na laž teh ugotovitev. Minister poljedelstva Bradac bo interpellantom v tem oziru pač lahko ustregel s konkretnimi podrobnostmi.

Vprašanje je le, da-li se sme v šolskih knjigah tako brezobzirno pisati resnica, ker je nevarnost, da bi učeca se mladina to posploševala in jemala te ugotovitve kot merilo za nemško in madžarsko kulturo tudi za sedanje in bodoče časa.

Priprave za proslavo Masarykove 80-letnice v Ljubljani

Jugoslav.-češkoslovaška Liga v Ljubljani je razposlala pretekli teden vsem ljubljanskim narodnim društvom in korporacijam okolišnic te-le vsebine:

Dne 7. marca t. l. slavi dr. Tomo G. Masaryk, državni poglavar bratske in zavezniške Češkoslovaške republike svojo 80-letnico.

Prezident dr. Masaryk uživa kot državnik, kot politik in učenjak v vsem svetu največje simpatije, v rodni Češkoslovaški pa omejeno spoštovanje kot poglavar in predstavitelj države, ki je plod njegovega truda in dela.

Tudi nam v Jugoslaviji je prezident dr. Masaryk mil in drag, saj je nam bil v najtežjih časih — opozarjamo nam na Frickov junov proces zvest in požrtvovalen prijatelj, zagovornik in zaščitnik predvsem pa je on z nemo in gorečnostjo kakor da bi bil rodni sin jugoslovenskega naroda, pomagal, da je iz krvi svetovne vojne vznikla svobodna in udevnjena Jugoslavija.

Vsa Češkoslovaška in vse prosvetljeni svet se pripravljajo, da dostojno proslavi jubilej tega velikega in izrednega moža, kako naj ostanemo ob tej priliki hladni in ravnodušni mi Slovenci, mi Jugoslovenci ki častimo v osebi prezidenta Masaryka enega največjih slovanskih državnikov, enega najgledljivejših slovanskih mislecev in enega najboljših svojih prijateljev?

Odbor «Jugoslovensko - češkoslovaške lige» v Ljubljani je na svoji seji dne 13. t. m. sklenil dati pobudo za vsenarodno proslavo 80-letnice

prezidenta Masaryka in vabi tem polom vsa narodna društva in korporacije, da pošljejo svoje zastopnike (predsednika in tajnika) v ponedeljek dne 20. t. m. ob pol 21. v malo dvorano Kazine (I. nadstropje), na skupno sejo, na kateri se bomo posvetovali, kako naj bi najdostojnejši način proslavili dr. Masarykov jubilej. Naj ne ostane nobeno društvo, nobena korporacija nezastopana!

Izmed 40 povabljenih korporacij in društev se je udeležilo sestanka po odposlancih ali pooblaščenih nad 30. Banske upravo je zastopal tajnik gospod Suša, mestni magistrat pa mag. svet. g. dr. Brillel. Navzoč je bil tudi čl. konzul g. dr. Resl. V imenu Lige je otvoril posvetovanje njen podpredsednik g. R. Pustoslavšek ter na kratko orisal, kako si Liga zamišlja proslavo 80-letnice prezidenta Masaryka. Razvila se je na to živahna debata, na katere podlagi je bilo nato sklenjeno, naj vodi priprave za proslavo kot aktijski odbor — odbor Lige, ki mu naj stoji ob strani širši odbor, obstoječ iz zastopnikov vseh na sestanku prisotnih korporacij in društev.

V načelu je bil sprejet, samo v podrobnostih nekoliko dopolnjen načrt za proslavo, ki ga je izdelala Liga. Po tem izpolnjenem načrtu se bo vršila proslava takole:

Na predvečer, 6. marca, bakljada z godbo po mestu, na Gradu igra fanfara. Mestni župan bo naprosen, da da okrasiti mestna poslopja z zastavami in da pozove mestno prebivalstvo, da stori isto. Dopolodne 7. marca se vrše po vseh ljubljanskih srednjih in meščanskih šolah Masarykove svečanosti. Liga se je v tem oziru že obrnila na ministrstvo prosvete. Ona tudi naprosi rektorja univerze, da se tudi na vseučilišču priredi primerna svečanost. Da se na vsakem srednješolskem zavodu omogoči dostojna proslava, je Liga naprosila prof. dr. Laha, da napiše o dr. Masaryku predavanje, ki bo nato razmnoženo in dano na razpolago učnim zavodom. Končno poskrbi Liga za okusne slike prezidenta Masaryka in sicer v takem številu, da se bodo lahko razdelile med vse srednješolce v Dravski banovini.

Zvečer 7. marca bo slavnostna akademija, katere program se še določil.

Šahovski turnir v San Remu

Iz šahovskega turnirja v San Remu smo prešli še sledeče podrobnosti iz 3. in 4. kola. Tretje kolo je bilo posebno važno, ker so se srečali prominentni mojstri. Niemci so se branili napram Aliehinu francosko, je na otvoritvi kal slabo igral. Prvak je ojačil z nadmočno igro svojo prednost in gladko zmagal. Po izri je Aliehin izjavil, da se počuti naravnost silno disponiranega, kakor do sedaj še nikdar. Tartakower je prišel v damskem gambitu z Yatesom v prednost ter je odločil končnico v svoj prid. Ahues je prišel v šanski igri z Monticellim kmalu v prednost in je šurno zmagal. Spielmann in Vidmar sta igrala italijansko partijo iako previdno, očitno v se bala eden drugega in sta remisirala. Nezanimiva je bila remis partija štirih skakcev Maroczy-Kmoč. Zelo trdovratna je bila borba med Araioz in Collejem. V damskem gambitu je stal Melikanec v končnici sicer bolje, vendar je Colle z duhovito igro izsilil remis. Bozoluhoval je igral damski gambit proti Rubinsteinu izredno dobro. Po menjajoči borbi, ki se je nagebala od časa do časa za Rubinsteina ali Pozoglubova, je končno zmagal slednji zasluženo. Partija pride v poštev za lepoto nagrado in je trajala 12 ur.

V IV. kolu se je Aliehin branil napram dr. Vidmarju indijsko. Malenkostno narako je briljantno izkoristil in inescinal strahovit napad, s katerim je prodiril in zmagal. Težak boj sta imela Tartakower in Niemci. Prvi se je hotel osvetiti za svoj poraz v Karlovi varhi, je pa stal v damskem gambitu že slabo, vendar boljša pozicija nasprotnika ni zadostovala za zmago. Od ostalih partij je bila zanimiva igra Maroczy-Spielmann. Prvi, zgleda, da je prinesel iz Hastingsa (kjer je dosegel same remije) svoj sistem v San Remo. Spielmann je v Caro-Kochnovi obrambi stal slabo, pa je zaradi neborbenosti nasprotnika dosegel remis.

Hmeljski trg

Zatec, 22. januarja. h. Tendenco zelo čvrsta, cene se dvigajo ter so bile danes 750 do 850 čeških kron.

Macdonaldovo sporočilo Zedinjenim državam

Izredna aktivnost angleškega premirja — Optimistični pogledi na razorožitveno konferenco

London, 22. januarja. AA. Pomorska razorožitvena konferenca v Londonu prične svoje pravo delo jutri zjutraj, ko bodo vse delegacije v kratkem obrazložile svoje stališče.

Danes so vodje posameznih delegacij izmenjali posete. Ministrski predsednik Macdonald je imel običajni tedenski ministrski svet, ki se je pričel eno uro prej, kakor je bilo to doslej v navadi. Takoj nato se je udeležil Macdonald sestanka med francosko in angleško delegacijo, katerega se je udeležil tudi kanadski delegat polkovnik Ralston.

Popoldne je odšel Macdonald v spodnjo zbornico, kjer je ostal dalj časa, nakar je posetil italijanskega ministra Grandija. Nocoj je Macdonald iz svojega kabineta poslal brzojavke Zedinjenim državam in imel pozneje nadaljnje razgovore z japonskim delegatom Vakacukijem.

V svoji brzojavki Zedinjenim državam

naglašja Macdonald, da so delegacije že pred otvoritvijo konference razpravljale o spornih točkah. Razprava o teh spornih točkah bo na javni seji možna šele potem, ko bo dosežen sporazum med prizadetimi državami. Čeprav sem gotov, da bo prišlo do sporazuma, menim vendar, da je veliko težko, ki jih bo treba premagati. Vprašanje je, kako daleč lahko gremo vsi skupaj. Nekateri izmed nas bi hoteli dati kakor drugi. Ti bi hoteli znižati v večji meri oboroževanje dočim drugi slične predloge odklanjajo. M. bomo skušali kar najbolj izenačiti vse programe. Posledici tega bosta dve stvari:

1. v bodoče ne bo več tekmovanja v gradnji tadi;

2. gradbeni program bomo znizali na najmanjšo možno mero in v petih ali šestih letih bomo lahko nadalje omeili in znizali oboroževanja. Na ta način bomo dosegli razorožitev in zagotovili svetovni mir.

Bolgarski vpad v Rumunijo

Bekarešta, 22. januarja. AA. Listi poročajo, da je vdrila v vas Velici v južni Dobruži bolgarska komitiska topla in z bombami napadla tamšnjo pošto. Ranjeni so bili trile vojaki, ki so oravljali telefonsko službo. En vojak je podlegel ranam med prevozom v bolnico. Tolpi je uspelo, da je pobegnili.

Razkol med indijskimi nacionalisti London, 22. januarja. AA. Predsednik indijske zakonodajne skupščine v Delhiju ni hotel demisionirati, kakor je zahteval vseindijski kongres v Lahore.

London, 22. januarja. AA. Po poročilu iz New Delhija, je ugledni član nacionalistične stranke Iewarsaran predlagal resolucijo, naj se podkralju Indije lordu Irwinu podaljša njegova funkcija še za eno leto. Irwin je podkralj od leta 1926. Njegova funkcija podkralja ni z zakonom omejena, vendar je doslej veljala praksa, da traja do pet let.

Smrt češkega znanstvenika

Praga, 22. januarja. s. Profesor češke univerze dr. Jaroslav Viček, ki bi jutri praznoval svoj 70. rojstni dan, je danes nenadoma umrl. Bil je eden najboljših poznalcev češke literature.

Tatvina dragocene slike

Bora, 22. januarja. AA. Neznanec je včeraj ukradel iz muzeja malo sliko iz šole slikarja Hansa Holbeina. Slika predstavlja Erazma Rotterdamkega, slikana je z oljem na lesu in vredna 20.000 švicarskih frankov. Počitja smatra, da gre za tati, ki je v nedeljo ukradel iz muzeja v Lausane sliko francoskega slikarja Largierja. Lojze Hofbauer, ki je poudarjal in izrekal simpatije

Seja fašističnih tajnikov Rim, 22. januarja. AA. Včeraj je bila prva seja fašističnih provinčnih tajnikov iz treh Benečij. Seja se bo nadaljevala v četrtek.

Naši kraji in ljudje

E. H. Schollmayer - Valvasor Loža †

Danes pripeljejo iz doline Lože v Ljubljano telesne ostanke g. E. Henrika Schollmayer - Lichtenberga, ki bodo položeni v večnemu počitku v rodbinsko grobnico pri v. Križu. Rodil se je v Ljubljani 13. julija 1860 in umrl v gradiču Koči vasi pri Ložu 21. t. m. v lepi starosti 70 let.

Njegov oče je bil tajnik Kmetijske družbe za Kranjsko in si je stekel po svojih temeljnih izvedbah o gospodarstvu in statistiki tedanje Kranjske mnogo zaslug. Pa tudi po svoji materi je spadal pokojnik v literarno sredino, saj je štel za svojega ujca in mentorja dr. E. H. Costo, vestnega kranjskega zgodovinarja in ljubljanskega župana. Po nižjih študijah v rojstni Ljubljani je obiskoval najprej agronomsko šolo v Lieberwudu, potem pa gozdarsko šolo v Tharandtu na Saškem. Po končanih študijah je stopil v državno službo gozdarske stroke — služboval je v Gosau na Gor. Štajerskem, — a jo je kmalu zapustil, ko je šel v Romunijo pomagati svojemu očetu na njegovo parno žago v Slatini.

Leta 1884. pa ga je pripeljala njegovega življenja pot v službo gozdne veleposestva Snežnik pri Ložu in ga za vseh ostalih 46 let življenja pripela na ta lepi del Slovenske zemlje. Dolga leta je preživel v Mašunu sredi ogromnih gozdov, študiral z vsem znanstvenim zanimanjem tamšnje naravo in slovenske goščice, pred vsem pa posvečal svoje strokovno znanje povzdigi umnega gozdarstva gozdov svojega gospodarja, kneza Schönburg-Waldenburga. Po smrti svojega tasta Oberbernerja je postal l. 1903. tudi direktor s sedežem v gradu Snežniku (Sneperk) in izvedel do konca vse velikopotezne načrte prednikov: vsa gosta mreža prvotnih gozdnih cest okoli visokega Snežnika na ogromnem prostoru med Ložem, gornjo Pivko in notranjsko Reko je delo dveh moč. Oberbernerja in pokojnega Schollmayerja. Silna zagarska industrija, ki jo imajo danes v teh krajih v srečo tamšnje ljudstvo, je le posledica dolgaletnega njunega dela. Te za sluge so n. pr. jasno spoznale občine Knežak, Trnovo in Ilirska Bistrica, dale so temu izraza s tem, da so Schollmayerja izvolile med svoje svoje častne občane.

Kakor lani 26. januarja umrl inž. V. Pučik, tako je tudi pokojni Schollmayer proučeval kranjski svet predvsem okolice svojega službovanja in zaslovel v znanstvenem svetu kot redkega njegov poznavalec. Zato ga je l. 1907. pozval 8. mednarodni kmetijski kongres na Dunaju v vrsto svojih referentov: napisal je v praktičnost usmerjeno študijo o »Vodni preskrbi kranjskega sveta«, ki je bila zaradi svoje vsestranske temeljitosti sprejeta z občo pohvalo; razprava je natisnjena v nemških izvirnih našega muzejskega društva. Koliko je bilo njegovo znanje cenjeno med ožjimi kolegi, nam pričuje dejstvo, da je vršil uredniške posle zadnjih letnikov 1906-14 izvirni Kranjsko-norimškega gozdarstva društva. V bivši Avstriji pa je bil Schollmayer tudi član državnega železniškega sveta in je napisal mnogo referatov in predlogov k vprašanju carinske tarife politike in statistične blagovne prometa. Študije, ki so v mnogem koristile tudi povdgu slovenskega izvoznega prometa. V letih 1908-14 je bil celo poslanec deželnega zbora kranjskega. Izvoljen je bil iz vrst nemškega veleposestva, bil pa je zaradi svoje vsestranske korektnosti in temeljite strokovnosti obče priznan in spoštovan.

L. 1918. pa ga je v tuji, v Dresdenu zadela kap. Posledica tega je bila, da je skoraj ohranil in stopil v zaslužni pokoj v bližnji gradiču svoje druge matere, grofice Lichtenbergove, ki ga je posinovila. V Koči vasi je pokojnik preživel zadnjih 11 let ob neverjetni požrtvovalnosti njegove hčeri, gospodične Mete. Če si ga obiskal in ga našel nepremično sedečega, brez enega očesa, ki ga je izgubil v službi, v njegovi delovni sobi, zatopljenega v svojo preteklost Lože in Snežnika, si se nehoti spomniti slične usode nemškega barona Zike Zoisla. Da izvedemo to primero še dalje: kakor je Zois vsa leta svoje priklenjenosti posvetil

v veliki meri študiju svojega ljubljanskega Bohinja, slično je žrtvoval on vse svoje znatne duševne sile raziskavanju Lože in Snežnika in okolice. Sestavil je na podlagi svojega dolgoletnega raziskavanja in domače knjižnice in pisanih zgodovinskih virov obširno in temeljito zgodovino teh krajev in sicer v treh debelih rokopisnih knjigah o Ložu in Snežniku, a v eni o nekdanji babilonopoljski, danes čabranski gosposčini. Prvi izvod tega rokopisa je pokojnik posvetil svojemu bivšemu gospodarju, knezu Schönburg - Waldenburgu, ki je tudi velik prijatelj preteklosti, posebno Schönleuba in Valvasorja. Drugi izvod pa je neutrudno spopolnjeval do svojih poslednjih dni z vsako drobtinico, ki jo je mogel kaj izslediti. Pokojni Schollmayer je torej zapustil o teh tako malo raziskanih delih naše domovine pisano zgodovino, kakršno ne more danes pokazati še noben kraj Slovenije. Zato ga smemo z vso pravico imenovati loškega Valvasorja. To našo ugotovitev ima v glavi in sruči tudi vsa Loška dolina danes, ko ima priliko, da izkaže Schollmayerju - Valvasorju zadnjo čast na njegovem poslednjem potu proti rojstni Ljubljani.

Naj mu bo lahek počitek v ljubljani rodni zemlji. Slovenci mu bomo ohranili časten in hvaležen spomin, kakršnega morejo biti deležni le možje Valvasorjevega kova.

J. Rus.

Olepševalno društvo v Rožni dolini

V nedeljo popoldne so se zbrali v gostilni »pri Francelinu« rožnodolci veljaki, pretežno starejši možje, da se porazgovorijo o delu in načrtih svojega Olepševalnega društva in da izvolijo nov odbor, ki bo nadaljeval nelahko nalogo, da bo s prispevki članov in drugih uvidenih Rožnodolcev lepal Rožno dolino, to najlepše predmestje Ljubljane. Otvoril je zbor podpredsednik g. Viktor Jeločnik, ki je pozdravil zbrane zborovalce, zlasti pa častnega predsednika društva, viškega župana g. Jurija Petroviča. V svojem daljšem nagovoru se je podpredsednik spomnil v minulem letu umrlih članov in članic, Kristjana Kacafure, Julije Teranove, Ane Jerebove, Terezije Beletove, Josipine Zupančičeve, Marije Ropertove in Helene Trampuševe. Zborovalci so se v znak pietete dvignili raz sedeže. Zatem so podali društvenim funkcionarji svoja poročila, tajniško g. Franc Tešar in blagajniško g. Janko Klasina. Iz obeh poročil je razvidno, da je društvo kljub vsem težavam vršilo v polni meri svojo dolžnost in storilo, kolikor so mu dovoljevale finančne možnosti. Od prejšnjega občnega zbora je umrlo 7 članov, na novo jih je pristopilo 30, a izstopilo 28, tako da šteje sedaj društvo skupno 424 članov. Napravilo je društvo v minulem letu pri nekaterih hodnikih robnike, posadilo je drevesca na cesti V. ter tudi drugače skrbelo za olepšavo Rožne doline.

Na predlog revizorjev gg. Oroslava Hočevarja in Franca Sluge se je podelil odboru absolutorij s polhalo. Pri tej priliki se je sprejel tudi predlog, da se blagajna posmrtnega sklada zopet združi z društveno blagajno.

K besedi se je nato oglašil župan g. Petrovič, ki je pozdravil delo tega potrebnega društva. Omenil je, da vidi v društvu vedno le ene in iste marljive člane, dočim je delovnega prirastka malo. Zlasti pogreša inteligenco, ki bi morala tudi pomagati društvu pri obnem Rožni dolini. Z združenimi močmi bi se dalo mnogo več napraviti. Rožnodolci se morajo zavedati, da bi bila lepa Rožna dolina zelo zapuščenca, če ne bi imela Olepševalnega društva.

Sledila je naslednja točka: volitev odbora. Izvoljeni so bili v odbor gg.: Viktor Jeločnik, Ivan Pogačar, Stanko Dinic, Josip Kaplan, Rudolf Galé, Janko Klasina, Fr. Tešar, Lovro Kopač, Aleš Lukman, Franc Vrečar, Franc Nered, Josip Zigon, Franc Jurman za namestnike gg.: Avgust Zupančič, Viktor Dereani, Hinko Kos, Franc Galé, Franc Teran in Karel Bele, za revizorja gg.: Oroslav Hočevar in Franc Sluga. Pri raznortostih se je na predlog gg.

Cervana, Galeta in drugih po daljši debati sklenilo, da se ob priliki letošnje 25-letnice društva postavi na primeren mestu spominska plošča prvemu društvuemu odboru s prvim predsednikom Majerjem na čelu. Zbiranje prispevkov za ploščo je prevzel g. Cervan. Na predlog g. Galeta se je priznala blagajniku g. Klasincu nagrada v znesku 1000 Din za njegovo požrtvovalno delo. G. Jeločnik je še prečital odgovor pivovarne Union, da je ugodno rešena prošnja društva za večjo množino leša, nakar je zaključil občni zbor s pozivom, naj se društvu priključijo še drugi Rožnodolci, da bo delo potem še plodonosnejše in izdatnejše.

Telovadni in prosvetni odsek TKD Atene

Ljubljana, 21. januarja. V izpolnitve nedeljskega poročila o delovanju TKD Atene naj bodo navedeni z občnega zbora še naslednji zanimivi podatki:

Telovadni odsek je štel po poročilu načelnice g. Vrančičeve 96 članov, 59 otrok in 37 žen. Oba tečaja je vodila izborna strokovna učiteljica ga. Marija Mušičeva. V veliki meri velja zahvala baš njeni prikljubnosti in prijazno izbranim načinu njenih zdravstvenih vaj, da je bil obisk koristnih telovadnih ur tako zadovoljiv. Miklavžev večer odseka je izkazal prebitek, ki se uporablja za šolanje strokovnega naraščaja. Upraviteljica izrišče g. Pajncveja je predložila izdatke uprave, ki se razdelje po pripadajočih odsekih. Poleg rednih popravil se je dopolnila kanalizacija, nasadila mela okrog večbališč in so se obnovila vsa pleskarska dela.

Glede ortopedskega zavoda Atene velja pripomniti, da je imel 97 članov, kar je pač znatno število za naše razmere. Prosvetni odsek zaznamuje v kratkem času svojega postanka pod naslovom »Belomodra knjižnica« viden razmah. Do danes je izdal 11 knjig slovenskih pisateljev v skupni nakladi 32 tisoč izvodov. Organiziral je široko redno izdajo, ki prinaša letno štiri knjige za 20 Din, začetna podlaga je 3500 naraščaj. Vsebinska višina in vnanja oblika publikacij so splošno dobro ocenjene, tako da zre Atene lahko z zaupanjem in veseljem na delo v bodočnosti. Finančni položaj izkazuje z zadnjim datumom na 7 knjigah izredne izdaje vse pokrite račune in obveznost napram atenski glavni blagajni 30.000 Din, ki je pokrita z večkratno protivrednostno knjižne zaloge. Izdaja redne knjižnice ima približno 70 tisoč obvez, ki pa imajo skurznost kritja v izdelanem proračunu po izpeljanih izvršeni akciji in izgled novega prebitka v preostali knjižni zalogi. Računi posameznih knjig so razvidni iz blagajniških prilog. Zeleti bi bilo, da se naše žensko in ljubiteljsko in ponosom oprime svoje založbe.

Predsednica ga, Franca Tavčarjeva je z zadovoljstvom zaključila občni zbor, želeč Ateni mnogo nadaljnjih uspehov. Zastopnica »Ženskega sveta« gđ. Martelančeva je izrazila veselje nad izrednim razvojem ženskega društva Atene in predlagala nov odbor, ki se bo konstituiral na prihodnji seji.

Novice iz Dravinjske doline

Poljane, 20. januarja.

Ko so pred dnevi sekali led na stari Dravinji in so se otroci vračali iz šole domov, so se seveda ustavili tamkaj, da se še prej malo zadržajo, predno vsega leda ne razbijajo. In so se spravi na drsališče. Pa je zaradi »heca«, sunil učenec součence z leda, da se je prekucnil in izgubil v vodo. Tam bi fant prav lahko tudi našel smrt, če ga ne bi potegnili k kraju v bližini se nahajajoči delavci, ki so prihiteli na preplašene klice; kajti paglavci so se takoj po dogodku razkidalji prestrašeni na vse strani... Kljub temu, da je bil fant rešen, se je takoj raznesla po kraju novica, da je dečko utonil, kar je prišlo na uho tudi staršem, ki so začeli sinka iskati z nemalo skrbjo. Fanta pa nikjer... Popihal jo je iz strahu pred policjo namesto domov naravnost k babici, ki je imela na srečo ravno »furežo«. Tam se je nagio preoblekel, nakar mu je stara mati postregla z mastno kravico... Šele proti večeru je izvedel zanj že obupani oče.

Skoraj ne mine teden pri nas, da ne bi komu kaj zmanjkalo, pa če je to makar štedilnik, — dober jel Jager z Boča je imel odveč enega in ga je namenil svojemu bratu, ki ga ravno potrebuje. Pa je številnika zmanjkalo ravno dan prej, kakor se je Jager z bratom domenil, da pride ponj. — Kamnoseškemu delavcu Gumzeju pa je neki prebrisanec izmislil vse njegovo kamnoseško orodje. Gumzej je imel navado, da je orodje shranjeval čez noč vedno pod pesek, ki ga je čez dan nadrobil. Ko je neko jutro spet prišel na

Pripravite se na slavnostno premijero

prvega tonfilma

v kinu „Ljubljanski dvor“

delo in hotel izveliči orodje izpod kupa peska, je zaprepačen moral uvideti, da orodja ni več.

Prejšnji terek je bil v Lembergu sejem. Neki sejmarji so se vračali pozno zvečer domov in se nazadnje blizu Poljčan stekli. Nekega fanta so namlatili celo zato, ker jih je pozdravil in se je le z begom nazadnje rešil razgrajev, ki so nadaljevali pozneje pot proti Slovenski Bistrici.

V sredo se je vršila v tukajšnji cerkvi poroka dveh domačinov in sicer sta se vzela 18letna posestnikova hči gđ. Malči Hauptmannova in postilničar g. Rajmund Savsky. Želimo jima obilo sreče. Umrli pa so pri nas minule dni: Kohne Marija in Mlakar, ki je nedavno prišel iz Amerike, oba iz Lusečke vasi, v Poljčanah pa nad 70 let stari Mahoričev hlapec Tona. Ne pozabimo na občni zbor »Citralnice«, ki se bo vršil kakor običajno tudi letos na Svečnico popoldne pri gostilničarju in odborniku Gajsku v Sp. Poljčanah ob 15.

Velike kazenske razprave pred deželnim sodiščem

Ljubljana, 22. januarja.

Pred ljubljanskim deželnim sodiščem so bile včeraj tri večje razprave, ki so bile tako po svojem obsegu, kakor tudi v pogledu praktičnosti novega kazenskega postopka pravi zanimivi tudi za široko publiko. Senat treh sodnikov pod predsedstvom s. o. a. Antona Mladiča in v prisotnosti sodnikov dr. Vinka Strasserja in dr. Struklja je razpravljal o težjih zločinah, za katere bi bila po starem avstrijskem zakonu pristojna porota. Najtežji zločin, za katere je določena smrtna kazen ali dožnja roka, so pridržali senatu petih sodnikov, ki bi imeli priključiti teden razpravljati.

Uboj na Blejski Dobravi

Pred tremi sodniki se je najprej zagovarjal 31. junija 1902. rojeni tovarniški delavec Ignacij Jakopič, doma z Dobrave zaradi zločinstva zoper življenje in telo po § 178. novega k. z.

Ozadje tragične smrti Kunčičeve, ki je vzbudila med prebivalstvom Blejskega kota splošno sočutje, je bilo naslednje: Dne 24. novembra lani je bila v kuhinji gostilne Ivana Stareta na Dobravi večja družba, med njo tudi obtoženec in Andrej Kunčič. Okrog 22. je odšel Kunčič iz kuhinje v vežo z namenom, da opravi svojo potrebo. Obtoženec je šel za njim. Ko se je hotel Kunčič vrniti v kuhinjo, ga je Jakopič pri vratih udaril s palico po desnem očesu z vso silo in mu je prizadel težko rano. Udarce je prelomil lobanjsko kost ter je nastopila zaradi infekcije vnetje možganskih opev. Poškodba je bila smrtno nevarna ter ji je Andrej Kunčič podlegel 29. novembra lani ob 6. zjutraj. Obtoženec je dejanje odkrilo in skesano priznal, zagotavljač, da ni gojil proti pokojniku nikakega sovraštva, dočim so nekatere priče izpovedale, da je med obema obstajalo staro sovraštvo.

Ignacij Jakopič je bil obsojen na 3 leta težke ječe (robuje) in v izgubo državljanških pravic za 3 leta.

Zapeljan mesarski pomočnik

Stednja je kratka razprava proti 18-letnemu mesarskemu vajencu Ivanu K., ki je bil obtožen, da je svojemu gospodarju vzel govorine 4000 Din večjo množico mesa, slanin in salame. Soobtožena sta bila še delavčeva žena Josipina P. in njen mož tovarniški delavec Franc P.

Obsojeni so bili: mesarski vajenec Ivan K. na 6 tednov ječe, delavčeva žena Josipina P. zaradi dolžnosti tatvine na teden dni ječe in v plačilo 1500 Din denarne kazni, ki jo mora plačati v 14 dneh. Delavec Franc K. pa na 2 meseca ječe zaradi tatvine in ker je vajenca nagovarjal k tatvinam. Proti starejšemu mladeniču Ivanu K. se je uporabil še stari avstrijski zakon, ker so se tatvine vršile še lani poleti.

Požig v Zasipu na Bledu

Pred kazenski senat je stopil 63-letni, nekoliko plešasti in malo sključeni Jurij Savpah, rodom iz Kranjske gore, izučen kolar, toda v kriminalnih aktih zabeležen kot delomrdnež, pohajkač, vlačigar in berač.

Državni tožilec je obtožil Jurja Savpaha, da je v noči od 19. na 20. maja še leta 1928. v Zasipu, občina Gorje s tem, da je s pomočjo smodnika in vžigalne vrvice podnetil slamo na hlevu posestnika Antona Zupana ter je tako pogorelo gospodarsko poslopje, zakrivil zločinstvo zoper

občo varnost življenja ljudi in imovine po § 187 novega k. z. Obtožba ga hkratu postopka vlačuganja in beračenja.

Obtožnica navaja da je bila po požaru povzročena škoda cenjena na 82.000 Din ter da je obtoženec na ljubljanski policiji in pred preiskovalnim sodnikom požig priznal. Zato je njegov nedolno izpremenjeni zagovor presenetil senat, zagovornika in državnega tožitelja.

Obtoženec, ki je drugače črnanje obtožnice poslušal prav pazljivo, je začel svoj zagovor takole: — Vse to ni res! Vse sem si izmislil. Lani novembra sem bil prišel v Ljubljano. Bil sem lačen. Imel sem raztrgane čevlje in hlače, da sem kaval stegra. Pri Vrtniki me je povozil še nek kolesar. Bil sem, gospodje, čisto »scagan«. Pa smolo sem imel. Gospodje, jaz sem tudi pomagati. Kako naj bi potem zažgal?

Predsednik: — Zakaj ste si vse to izmislili? Obtoženec: — Scagan sem bil. Mislil sem si: Tako dobil vsaj pošten kvačir in hrano zastoj. Posestnik Anton Zupan je izpovedal kako in kdaj je nastal požar v njegovem hlevu. Predčita na je bila nato izpoved posestnika Andreja Lukana pri katerem je Jurij Savpah kritično močno prenočeval. Lukan pravi:

— Tisti večer, ko je pri sosedu gorelo, je pri nas prenočeval nek berač. Sam je pomagal gasiti ter je gonil brizgalo.

Iz prvih zapisnikov je posneti, da je ljubljanski policijski stražnik 24. novembra lani prišel na Dunajski cesti nekega berača. Obtoženec sam je dejal da ga je dolgo časa pekla vest, ker je slišal, da so zaradi tega požiga zaprli nekega domoljca, ki je bil nedolžen. Smodnik in vrvič je dobil od nekega delavca v kamnolomu v bližini Celja. Iz akta je tudi posneti, da je obtoženec razgal pri Zupanu iz maščevanja, ker ma gospodinja ni hotela dati mlačice.

Razprava je trajala dobro uro. Jurij Savpah je bil obsojen na poldružno leto težke ječe zaradi zločina požiga in vlačuganja.

Ko je obsojenec že odhajal iz dvorane, ga je predsednik še enkrat vprašal:

— Ali sprejmete obsojbo? Obsojenec glasno in odvažno: — Bom kar sprejel. Bom vsaj pod gorke strehe pravice!

Pri boleznih žledca, črevesja in presnavljanja pride uporaba naravnih »Franz Josefov« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša pot hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjaška izvedena poudarja, da se »Franz Josefova« voda zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Zanimiva razprava

Včeraj se je prvič dogodilo, da je senat treh sodnikov razpravljal o očevalnih odredbah proti nekemu kleptomancu, 28-letnemu mladeniču, ki so ga psihijatri spoznali za duševno manjvernega, dodno obremenjenega in neuračunljivega. Državno tožilstvo je proti mladeniču ustavilo kazensko postopanje zaradi tatvin 9 koles, toda hkratu je predlagalo, da se mladenič internira za nedoločen čas v kakem zavodu, ker je v smislu člena 53. k. p. to potrebno v korist javno varnosti. Za neuračunljive in nevarne zločince je ustanovljen v Lepoglavu na Hrvaškem poseben zavod za zdravljenje.

Razpravi, ki je bila tajna, sta prisostvovala tudi osmisljenčev oče in njegov zagovornik. Oče je izjavil, da sprejme nesrečnega mladeniča pod svoje strogo nadzorstvo na lastno odgovornost. Državni tožilec je vztrajal pri svojem predlogu. Senat je končno po kratkem posvetovalju odločil, da se kleptomanični mladenič, ki je bil dosti v preiskovalnem zaporu, izroči očetu pod zaščitni nadzor za dobro tret let. Stari kazen-skoppravni red ni poznal takih razprav. V prilem, da je bilo proti kakemu zločincu zaradi njegove duševne abnormalnosti ustavljeno kazensko postopanje, je sodišče kar uradoma odredilo njega internacijo v kakem zavodu za umobolne, brez zaslišanja starih in zagovornika.

Ustavljena preiskava

Državno tožilstvo je pred dnevi ustavilo nad dva meseca trajajočo kazensko preiskavo proti morilcu ravnotelja mestne vrtnarje Vaclava Hejnica, 29-letnemu vrtnarskemu delavcu Janzeu Pakju, ker sta psihijatra izjavila, da Pakj ni duševno normalen.

Vsem je še v živem spominu tragična smrt ravnotelja Vaclava Hejnica, ki je 19. oktobra lani postal žrtev besnega napada od strani podrejenega mu delavca Janzeu Pakja. Preiskavo je najprej vodil sodnik dr. Stojkovič, ki je mnogobrojne priče, zlasti Pakjove tovariše, zaslišal o vseh podrobnostih morda. Preiskava se je kasneje tudi na duševno razpoloženje Pakjova. Kazenski senat bo prihodnji teden v prisotnosti državnega tožitelja in branitelja odločil, ali se naj Pakj kje internira ali samo pridrž pod strogim nadzorom pri starših. Pakjov oče, ki biva v Veliki Loki pri Zalah, je tudi vabljen k razpravi.

Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejše!

Spominjajte se slepih!

Dr. Pavle Grošelj:

Slovenijanski trak

Iz govora na nedeljskem starejšinskem sestanku v ljubljanski Kazini.

Ko sva si davi po tolikem času zopet pogledala v oči, dragi tovariši moje mladosti, ti dobri ljubji »slovenijanski trak«, se mi je storilo neskončno milo pri srcu. In spomnil sem se otožno besedi ponarodele pesmi: Zato pa pravim jaz, na lepša je mladost — mladost, ne pride več nazaj!

Dobra si, mati priroda, ki pred vročim težkim polednevom življenja prižigaš to razkošno mamljivo zarjo mladosti, to čarodejko, ki uame v duše lačnih in bosih pri čarati zavest neizmernega bogastva, ki srca ponižanih teptanih in zatiranih napolni s kraljevsko častjo in ponosom. In ni ga cilja tako skritega, tako daljnega in ne tako visokega, da bi ga ne zasledila in ne zahrepenela po njem mlada duša.

Prost umskih in političnih predsodkov, svoboden de družinskih in stanovskih vezi, se mladenič svobodno razgleda po vseh lepota, resnicah in dobrinah življenja. Izbere si cilji in utare si pot. In ko stopa do cilja v težkem znojem poletju življenja med borbo za kruh in poštenje, v borju z lažjo in zmoto, krivico in prevaro, tedaj bi mu klecnila kolena in se mu stemnilo

oko, da ga ne vabi in vodi neugasna, neizbrisna vizija mladosti.

Od kod te vabljive sanje, ki »zbežate ste, ko se je dan zazori!« Od kod ta vanjiva fatamorgana mladosti? Pa te povprašam: čemu duhteči mladeniči ovet brez ploda v jeseni, čemu sladko gostolenje slavnca brez gnezda v grmu?

Ga, mladost ne sme biti samo obet, ne samo upanje in hrepenenje, temveč postati mora volja in moč, delo, uspeh in izpolnitve — ne samo vonjivi trsov cvet in obetaloča, valujoča žitna njiva, temveč mora postati vino in kruh!

Pa smo skupno povezali klasje v snopje in skupno obirali grozdje v gorica — mi »Slovenijanci«.

Ob skorici kruha smo gradili bodoče bokaštvo in blagostanje svojega naroda; v beraških suknjičih smo sedli za mizo kot potentati in premerili ter zarisali meje svojega kraljestva; do vsake vasi, do vsake koče smo poslali svoje ogleduhe, da popiše o duše in ugotove naše mejnike. Nato pa smo pobili brez puške in topa napovedali boj cesarju avstrijskemu, kralju ogrskemu itd. Po vsem ozemlju smo razrosili dinamita slovenske knjiže, zagrmel je bobnač ožen slovenske besede od Maribora do Trsta, od Celovca do Mure, na shodi in tečajih, na predavanjih in zaupnih sestankih; prižigali smo med ljudstvom

bojne žaromete, prosvote in omike, ter zastupili celo deželo z otrovom, ki mu ne bodo kos niti dušeči plini, ne kužne bakterije bodoče voine, s srdom in gnevom do transke države, ki nas je zaslužila. — Ti moji dobri, ljubji trak na prsih, kolikokrat si se dvigal in padal pod utrip naših mladih src!

Pa saj si bil z menoj, ko smo šli pozdraviti kralja Petra kot svojega kralja, ko se je vozil skozi Dunaj na svoj mladih prestol, a tudi tedaj, ko smo s srdom in gnevom naskočili kočijo Khuen-Hedervarja, tega krvnika Hrvatov, a tudi tedaj, ko smo bili krvave a častne borbe za slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Tako si nam bil kot bojni prapor, pod katerim smo se vojskovali za čast Srbov, Hrvatov in Slovencev, in smo verovali v njih edinstveno državo in jo ljubili, še preden je bila spoceta. Danes te boj zmagovitosti končan, zaključena je doba destrukcije in začena se era konstruktivnega dela. In če so resnične besede Ibsena: Mladina je povračilo — tedaj vsak slovenijanski veteran v miru lahko zatisne oči. Velik in težak dolg pa prevzemaš od nas akademski mladina. Nekam nerazumljivi in tuji, morda celo žalostni se ti zdimo mi, ki ti izročamo to dedščino in sveto obvezo. Toda razumi! Vse svoje življenske sokove smo zliči v

zvečer pobral v Tatenbachovi ulici, kjer je oblozala pišana odžkanja. V poštiskih zaporih si je čez noč streznila. — 27letni katelec Jožef P. pristojen v Ljupcu v Avstriji, je 20. t. m. ponoči okrog 12 ure v kostilni Potecnik udaril natakaria M'halova s pestjo tako močno v obraz, da mu je razbil ustnico, povrha pa je na njegovem hrbtu razbil še krožnik. Pravi, da ima sestro osebo sovraštvo. — Radi nemogočnosti se le 21. t. m. krog 16. zeredil na Vodnikovem trgu 56letni Karel Drogg, ki je brez posla in brez stanovanja. Rešilni oddelk ga je prepejal v bolnico.

zvečer pobral v Tatenbachovi ulici, kjer je oblozala pišana odžkanja. V poštiskih zaporih si je čez noč streznila. — 27letni katelec Jožef P. pristojen v Ljupcu v Avstriji, je 20. t. m. ponoči okrog 12 ure v kostilni Potecnik udaril natakaria M'halova s pestjo tako močno v obraz, da mu je razbil ustnico, povrha pa je na njegovem hrbtu razbil še krožnik. Pravi, da ima sestro osebo sovraštvo. — Radi nemogočnosti se le 21. t. m. krog 16. zeredil na Vodnikovem trgu 56letni Karel Drogg, ki je brez posla in brez stanovanja. Rešilni oddelk ga je prepejal v bolnico.

Iz škojfe Loke

— **Obračun planinske prireditve.** Naši planinarji so se sestali ob koncu preteklega tedna v mestni posvetovalnici pod predsedstvom dr. Jerale in so ugotovili, da je uveljavljanje sloves planinskih prireditev v Škojfi Loke tudi letos privabil v Sokojski dom množico prijateljev planinstva. Materijalni uspeh planinske večera je sorazmerno zadovoljiv, ako se pomisli na visoke najemne stroške. Čisti dobiček v znesku 2540 D 80 n se porabi za gradnjo planinske koče na Blegasu.

— **Nesreče.** Človek pri delu ni nikoli dovolj previden in nesreča je tu, preden se prav zavemo, kaj se je zgodilo. V Selcih nad Škojfo Loko je bil zaposlen pri žagarju dr. Janec L., ko mu je žaga iznenada spodletela med prste in mu tri skoro odžagala. Močno krvavečo roko so za silo obvezali prisotni, dokler ni prihitel k ponesrečencu dr. Rant iz Škojfe Loke in odredil prevoz ranjenca v ljubljansko bolnico. Slična nesreča se je pripetila Ivanu B., iz Stare Loke, ki je cepil v gozdu drva in mu je sekira odskočila v desno nogo ter napravila rano, ki bo potrebovala daljšega zdravljenja. Nežgoda je tem značilnejša, ker je naslednji dan bratu ponesrečenca v Kamnolomu pri Škojfi Loke odletel v glavo kos železa in mu napravil na čelu močno poškodbo. Slednja dva sta ostala v domači oskrbi.

Iz Kranja

— **Vzgladna jubileja!** Stefan Plut, srečni tajnik pri sreskem načelnstvu v Kranju, je doživel te dni dva jubileja, ki delata resničen ponos njemu in njegovi obitelji. Pretekli teden je slavil v svojem najžejem rodbinskem krogu 30letnico skupne življenjske poti z zvesto družico gospo Tinc, rojeno iz Vilfanove rodbine na Pungratu. Ta teden pa je slavil svoj 60. rojstni dan. Mož, ki je skupno s soprogo vzgojil tri sinove, profesorja in dva akademika, bi pa hotel v svoji resnični skromnosti, da ne bi javnost niti njegovi prijatelji vedeli o tem. Toda greh bi storili, če bi prezrli te jubileje vzornega državnega uradnika, ki je kljub že 36. polnim službenim letom še vedno marljiv kot čebelica in še danes vedno prvi mnogo pred zapovedano uro pride v urad na delo. Jubilant, ki je tudi naročnik »Jutra«, iskreno čestitam!

— **Francoski krožek v Kranju** priredi v petek 24. t. m. ob 18. v kinu Taliji po- učno predavanje, združeno s sklopičnimi slikami. Predaval bo profesor g. Joško Prezelj o »George Sand-femme roman-tičke«. K predavanju vabljene žene in prijateljice krožka. Vstopnine ni. Dobro došli so prostovoljni prispevki v kritike stroškov za kurjavo in razsvetljavo.

Iz Tržiča

— **Doba občnih zborov** Slovensko bralno društvo je sklicalo letošnji občni zbor za soboto zvečer pri Bastlju. Na dnevnem redu bo važna izprememba pravil, ki se tiče imena društva in pa točke, komu naj pripade premoženje, če društvo kakorkoli preneha.

— **Osnovna šola** je priredila božično obdarovanje svojih otrok in je v ta namen napravila nabiralno akcijo, ki je prav le- po uspeša. Več trdijo, da darovalne vse- ove v denarju ali v blagu. Vsem izreka šolski upravitelj iskreno zahvalo.

— **Opereta.** Pevski zbor Slov. bralnega društva je prišel z rednimi pevskimi va- jami in se pripravlja na malo oreto, ki jo uprizori v najkrajšem času. Ker so se pevke vaje šele pričele, vabi vse prijatelje petja v svoj krog, posebno dobrodošli bi bili drugi basi.

Z Jesenic

— **Na naslov železniške direktije v Ljubljani.** Že dolga leta sem se čujejo pri- tožbe potujočega občinstva, zakaj se na jesenijski postaji ne uredi pri osebni bla- gajni prometu odgovarjajoč prehod, ki bi služil za prihod ali odhod potujočega občinstva. Skoraj na vseh večjih postajah v Sloveniji je urejen poseben dohod k vla- ku na peron ter posebni izhod za one, ki z vlakom dopotujejo na svoje kraje, žal pa to še ni urejeno na jesenijski postaji. ki izkazuje po statistiki letno največji po- niški promet na Gorenjskem in menda za Ljubljano in Mariborom največjega v Sloveniji. Tako pa se v tem ozek pre- hodu včasih kar gnetje ljudi. Naj se tem neprimlikam odpomore in odredi, da se na- pravi širši prehod, ali pa naj bo kot do- hod določen sedanji prehod. Za izhod pa naj se preuredi sedanji prtljajnica.

Iz Zagorja

— **Občinska seja.** V soboto popoldne se je vršila seja občinskega odbora. Po prečitanih zapisnikih zadnje seje se je pre- čitalo poročilo odbora za ureditev službe- nih prejemkov in pokojnin občinskih na- meščencev. Poročilo je bilo soglasno spre- jeto in je s tem vprašanje službenega raz- merja končno rešeno. Načelnik finančne- ga odbora je poročal o pregledu računov in skrajšanju finančnega stanja. Ure- dila se je definitivno tudi zadeva med ob- čino in bivšim gerentom g. Korbarjem. Brez ugovora se vzame na znanje dopis

občine Smartno pri Litiji za uvedbo no- vega sejma. Na dopis Delavske zbornice glede revizije zakona o delavskem zavo- ranju je bila sprejeta tozadevna resoluci- ja. V občinsko zavezo sta bila sprejeta Forte Dominik in Drnovšek Franc. Poro- čilo stavbnega odbora glede napeljav električne razsvetljave na Ciglanco se je vzelo na znanje. Odboril se je predložiti stavbni načrt stavbnega podjetja Pavlini- ča glede parcelacije travnika g. Brolle, kjer namerava več interesentov zgraditi več novih stanovanjskih hiš. Občina bi od- kupila nekaj sveta za izvedbo ceste.

Iz Trbovelj

— **Polet na luno.** Ves svet govori o lu- ni in o raketi, ki jo nameravajo izstreliti na njo. Videli smo tudi že film »Zena na mesecu«. Pa to vse ni nič. To vse traja predolgo. Za 1. februar se pripravljajo pri nas polet na luno po najkrajši poti. Zbi- rališče bo ob 8. zvečer v Sokojskem domu. Kdor hoče poleteti z nami, naj si pravo- časno rezervira mesto pri br. Rainhofnu. Na luno ostanemo celo noč. Program za bivanje na luni je sestavljen in bo še pravo- časno objavljen. Gleдали bomo na zem- ljo, videli pa bomo tudi ostale planete. Odlet z lune bo drugega dne, vendar še natančni čas ni določen.

Iz Dobove

— **Zločin ali samomor.** Kakor je »Ju- tro« že kratko beležilo, je med postajama Brežice in Dobova našel prožni obhodnik v nedeljo ob 1. ponoči truplo 25letnega fanta Rudolfa Krulca iz Sol. Nekateri sklepajo, da je moral biti umorjen, nato pa zavlečen na progo, drugi pa smatrajo, da je izvršil samomor, ker da se je fant že nekoč izrazil proti sestri, da bo zginit za vedno. Na nekem kolu blizu proge so našli mrtvečev klobuk, od njega pa do tira pa se pozna krvava sled. Tudi druge podrobnosti so take, da bo prav težko re- šiti misterijno zagonetko Krulčeve smrti.

SPORT

Klubski dan Smuškega kluba Bohinj

Prošlo nedeljo je priredil Smuški klub Bohinj svoj klubski dan. Vršile so se tek- me članov, naraščajo in deče ter skakal- ne tekme na mali skakalnici. Vreme je bi- lo lepo, sneg razmeroma dober, le na ne- katerih mestih so ovirale tekmo zledenete smučine. Tekme se je udeležilo nepriča- kovano veliko število članov, naraščajo in deče. Pri članski tekmi je 15 km dolga proga potekala od gostilne Mencinger čez Dobravo mimo vasi Polje, velike skakal- nice, čez Zlan nazaj v Bistrico čez potok mimo vojaškega pokopališča na cilj pred Občinski dom. Startalo je 23 tekmovalcev. Na cilj so prispeli vsi. Najboljši čas dne- va je dosegel Tomaž Godec, ki pa je tekmoval izven konkurence ter je progo prevozil v času 56:25.

Prva tri mesta so dosegli: 1. Arh Lovro v času 58:28, 2. Gašperin Joža 1:01:00, 3. Murovec Anton 1:02:05.

Izven konkurence je tekmovalo tudi vo- jaštvo, izmed katerega je vozil najbolje g. podpor. Džamonja Egon (SK Maribor) v času 1:10:05.

Naraščajnikov, katerih proga je bila dol- ga 5 km, je startalo 26 ter so dospeli vsi na cilj. Rezultati: 1. Oder Alojz 15:55, 2. Novšak Albin 16:13, 3. Selan Jože 16:18.

Dece s progo 3 km je startalo 30. Na cilj jih je prispelo 29. Rezultati: 1. Gro- botek Franc 7:15, 2. Majencič Silvo 9:10, 3. Skoklič Alojz 9:17.

Skakanja se je udeležilo 5 članov, od katerih je izvršil najboljši in zelo elege- anten skok Zen Jakob 13 m. in sicer z na- vadnimi smučkami.

Tekmi je prisostvovalo zelo veliko do- mačinov in častnikov.

Zvečer je priredil klub svoj prvi smu- ški ples v vseh prostorih hotela »Triglave«, na katerem so se razdelila darila.

Za velike mednarodne zimskosportne prireditve v Bohinju in na Bledu so Nor- vežani že določili svoje zastopnike. So to inž. Hannsen, dalje sloviti skakač Ruud ter skakač in tekmovalcev v kombiniranem tekmu Gutormsen. Ruud živi stalno v Pra- gi ter je gredel dnevi v Štrbskem Plesu sko- čil 62 m. Francozi so brzojavno obvestili naš zimskosportni savez, da se bodo ude- ležili imenovanih prireditev.

Pri prvenstvenih tekmovaljih v hitrem drsanju Norveške je bil Balangrud na 500 m poražen. Na 500 m je zmagal Sjölsghagen v 46,2 pred Balangrudom in Pedersenom 46,8. V tekmu na 500 m je pri- šel kot prvi na cilj Staxrud v 8:57,9. Dru- gi je bil Steenbeck v 8:59,2, tretji pa Ba- langrud 9:02,7. Na Dunaju je Thunberg zmagal na 500 m v času 9:02,6 pred Jung- bluthom in Lebanom. Končna klasifika- cija dunajskih tekmovaljev v hitrem drsa- nju za častno darilo Wiener Eislaufverei- na je: 1. Thunberg 1498 točk, 2. Jung- bluth 1536, 3. Leban 1539.

Upravni odbor JNSa je soglasno skle- nil, da se Mika Babič v zmislu naših pravil ne more smatrati za profesionalca, ter se mu vrne njegova amaterska kvalifika- cija. Dunajski Rapid je namreč da Ba- biču samo neko vso to za zdravljenje ro- ke, ki si jo je Babič zlomil pri tekmi. Ni- koli pa Babič ni dobival plače.

Gradjanjski 1911, ki je bil izključen iz ZNP-a, je izpremenil svoje ime v Rapid 1911.

Mariborski zimskosportni podsavez. Seja upravnega odbora se vrši v četrtek dne 23. t. m. ob 20. uri v restavraciji Ortel ter pozivamo odbornike, da se te seje zaradi meddržavnih tek- em v Bohinju gotovo udeležijo. Naše člane po- novno pozivamo, da nam upošlejo seznam član- stva. Poslabej je navedsti verificirano članstvo.

Službeno iz LNP (Upravljalni odbor). Seja upravnega odbora bo v petek, 24. t. m. ob 20. v posebni sobi kavarnice Emona. Prosim polno- števnost udeležbe. Tajnik I.

Službeno iz LNP. Naprosata se upravi sport- nih prostorov ASK Primorja in SK Litije, da pošljeta po enega svojega zastopnika na sesta- nok, ki bo v petek, 24. t. m. ob 18. v restavraci- ji Slon zaradi dogovora o uporabi igrišč po LNPu. Sestanka se naj izvolita sigurno udeležiti tudi predsednik g. Zajc in g. Buljevič. Tajnik I.

Državno prvenstvo v umetnem drsanju za 1930. Z ozirom na pomankljiv trenirni drsalcev oz. zaradi nepopolne dosedanje drsalne sezone je odgojil JZSS za 25. in 26. t. m. določene tekme v umetnem drsanju na mesec februar.

Najbrž se bodo izvedle tekme sedaj 9. februarja. Viktorija (Zagreb): Litija. Ob poveljnih vremenskih priklakah bo odigrala Litija 26. t. m. prijateljsko tekmo z izvršno zagrebško Vikto- rijo.

ASK Primorje (boks-sekcija). Danes v če- trtek ob 18. treniraj v telovadnici I. drž. gimn. Točno in vsi. — Vhod pri stranskih vratih.

SK Krakovo. Danes v četrtek ob 20. seja odbora odbora v gostilni Usenk, Borštnikov trg 2. SK Litija (mnogometna sekcija). Treniraj I. skupine bo danes ob 14.30 na igrišču. V garde- robi ob 14.

Vremensko poročilo JZSS: 21. t. m. ob 7. jutraj: Bled — 7 C, visoka me- gla, smuka neugodna. Mrazi stodenec — 14 C. snega 20 cm, jasno, smuka dobra. Boh. Bistrica — 5 C, megla, snega 5 cm, smuka manj ugodna. Jesenice — 8 C, megleno. Kranjska gora — 10 C. jasno, snega brez podlage 12 cm, na senčni strani snih pršič, sicer snen, smuka dobra; Ve- lika planina, 20. t. m. ob 7. jutraj: oblačno, smuka manj ugodna, sankaljšče uporabno.

Gospodarstvo

Naš izvoz v I. 1929.

Poldrugo milijardo presežka napram I. 1928.

Iz Beograda poročajo glavne sumarične podatke o našem izvozu v decembru, ki je dosegel lepo višino 778,7 milijona Din (468.840 ton) napram 569,3 milijona Din (347.940 ton) v decembru I. 1928. in 528,7 milijona Din (287.540 ton) v decembru 1927. Napram izvozu v decembru I. 1928. se je naš izvoz v decembru pret. leta povečal za 209,4 milijona Din ali za 37 %, napram izvo- zu v decembru I. 1927. pa za 250 milijon- nov Din ali 47 %.

Glavni izvozni predmeti so bili tudi v decembru ršenica, ki smo je izvozili za 115 milijonov Din, koruza, ki smo je izvozili za 88 milijonov Din in gradbeni les, ki smo ga izvozili za 106 milijonov Din.

V preteklem letu se je naš izvoz gibal naslednje (v oklepajih razlike napram izvo- zu v I. 1928.; v milijonih Din):

I. četrtletje	1929	1928	(+ -)
I. 1.	1678,9	1310,2	(+ 368,7)
II. 1.	621,3	621,3	(+ 0)
III. 1.	1006,2	721,1	(+ 285,1)
IV. 1.	721,1	721,1	(+ 0)
avgust	991,3	814,1	(+ 177,2)
september	814,1	778,6	(+ 35,5)
oktober	778,6	778,6	(+ 0)
november	778,6	778,6	(+ 0)
december	778,6	778,6	(+ 0)

Kakor je iz gornjega pregleda razvidno, smo imeli že v prvem četrtletju pret. leta napram predhodnemu letu primanjkljaj, toda že v drugem četrtletju se je naš izvoz znatno dvignil in je nato v jesenskih mese- cih dosegel izredno višino.

Če primerjamo naš lanskeoletni izvoz z izvozom prejšnjih let, dobimo naslednjo za- nimivo sliko:

Izvoz	milijonov Din	1929	1928	1927
I. 1.	1678,9	1310,2	1006,2	721,1
II. 1.	621,3	621,3	621,3	621,3
III. 1.	1006,2	721,1	721,1	721,1
IV. 1.	721,1	721,1	721,1	721,1
avgust	991,3	814,1	814,1	814,1
september	814,1	778,6	778,6	778,6
oktober	778,6	778,6	778,6	778,6
november	778,6	778,6	778,6	778,6
december	778,6	778,6	778,6	778,6

Naš izvoz je bil lani po količini največji od obstoja države, kajti dosegel je 5,33 mi- lijona ton, za 800.000 več nego I. 1928. Po vrednosti v dinarjih pa je bil le v letih 1923-1925. večji. Pri tem pa moramo upo- števat, da je bila na eni strani zaradi in- flacije v teh letih vrednost dinarja manjša, na drugi strani pa so bile svetovne cene zlasti za agrarne proizvode višje. Če pa pri- merjamo vrednost našega izvoza v zlatih dinarjih, tedaj vidimo, da smo lani izvozili za 720 zlatih dinarjev in je naš lanski izvoz zaostajal le še za izvozom v I. 1925., ko smo izvozili za 788 milijonov zlatih dinarjev. Le- ta 1924. je znašala vrednost našega izvoza le 671 milijonov zlatih dinarjev, čeprav je nominalno dosegla 9,5 milijarde papirnatih Din.

Napram letu 1928. se je naš izvoz povečal za 147 milijonov Din, napram letu 1927. pa celo za 1522 milijonov Din.

Občni zbor Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani

Včeraj se je vršil v prostorih predse- dnika g. Fr. Kavčiča na Privozu 21. redni občni zbor Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani, ki se ga je udeležilo blizu 70 de- legatov posameznih gostilničarskih zadrug. Zborovanje je otvoril predsednik g. Kav- čič, ki je uvodoma predlagal udanostne br- zojavke. Nj. Vel. kralju in predsedniku vlade. Nato se je v toplih besedah spom- nil 70letnice zvezeznega tajnika g. Antona Pintarja, ki je duša delovanja gostilničar- skih zadrug in deluje v ljubljanski zadrugi že od I. 1911. Čestitke zaslužnemu tajniku je občni zbor sprejel z navdušenim odobra- vanjem.

Iz letnega poročila je razvidno, da je zveza tudi lani imela mnogo težkega po- sla. Gostilničarjem je bilo treba dati številnih informacij in navodil glede napovedi za od- merno pridobitve po novem davčnem zaku- nu. Največ posla pa je imela zveza z re- vizijo trošarinskega zakona in s pravilnikom k temu zakonu. Imela je v tem pogledu tudi delne uspehe. Zveza je na merodajna mesta poslala številne spomenice glede naj- bolj očitnih vprašanj težko obremenjene gostilničarske obrti. Tudi v bodoče bo na- daljevalo svojo akcijo za olajšave zlasti g- de načina pohranitve trošarine.

Računski zaključek izkazuje za preteklo leto 66.500 Din dohodkov in 63.400 Din iz- datkov. Glede članarine je bil sprejet pred- log, da se članarina poviša od sedanjih 20 na 30 Din, kar je potrebno za razširjenje

"Iko če prije?"

JEMALT

Je prvi in edini preparat, ki je prirejen iz dr. Wanderovega sladnega ekstrakta in garantiranih 30% ribjega olja, a je popolnoma prost zopernega okusa in vonja po ribjem olju. Jemlje se suh ali raztopljen v mleku, a poseduje zelo prijeten okus.

Deca in odrasli ga radi jemljejo, a je neobhodno potreben vsem onim, ki imajo slab tek.

Dobiva se v vseh lekarnah v malih omotih po Din 25.— v velikih omotih po Din 42.—.

strokovnega glasila, ki se bo združilo z gla- silom mariborske zveze.

Obširna debata se je razvila glede usta- novitve gostilničarske pivovarne v Laškem. Sklenjeno je bilo, da naj odbor zveze z vs- o vneto podpira akcijo za ustanovitve te pi- vovarne. Propaganda za vpis delnic se bo prenesla tudi na posamezne včlanjene za- druge, ki bodo zbrale podatke o potrošnji piva in bodo posredovale pri posameznih gostilničarjih, da vpišejo primerno število delnic in da se zavežejo točiti pivo iz go- stilničarske pivovarne.

— **Ponovno nazadovanje indeksa cen.** In- doks cen v trgovini na debelo, ki ga objavl- ja Narodna banka, je v decembru ponov- no nazadoval, in sicer na 93,7 (1926 = 100). Napram 95,3 v novembru, 96,8 v oktobru, 96,2 v septembru, 98,6 v avgustu, 99,7 v ju- liju in 101,0 v juniju. Preteklo leto opaža- mo od marca, ko je indeks znašal 106,6, stalno nazadovanje. Napram januarju vi- dimo naslednje spremembe indeksa:

	januar 1929	dec. 1929
razstinski proizvodi	137,5	102,3
živalski proizvodi	102,5	95,8
mineralni proizvodi	84,2	88,2
industrijski proizvodi	94,4	89,2
totalni indeks	104,4	93,7

Napram novembru je bilo najobširnejše nazadovanje indeksa cen živalskih proizvo- dov (od 99,2 na 95,8 napram 113,7 v avgu- stu) in indeksa cen razstinskih proizvodov (od 106 na 102,5).

— **Obrtniški knjigovodski tečaj v Maribo- ru.** Zavod za pospeševanje obrti pri Zbo- rnici za TOI v Ljubljani priredi v Maribo- ru knjigovodski tečaj za obrtnike mariborske- ga okoliša. Tečaj bo trajal šest tednov, in sicer od 18. februarja do 27. marca t. l. Predavanja se bodo vršila vsak torek in če- trtek od 9. do 11. dopoldne. Učnina za mojstre 100 Din, za pomočnike 50 Din. Prijave s točnim naslovom je poslati Zavodu PO Zbo- rnice za TOI v Ljubljani najkasneje do 5. februarja. Podrobnejša poljsanila dobe pri- javljeni pisмено. Opozorjamo na ta tečaj osobito obrtnike iz Maribora in bližnje oko- lice.

— **Kožuhovinski sejem.** Iz številnih pošiljk kožuhovine se vidi, kako veliko zanimanje vla- da za naš kožuhovinski sejem, ki se bo vršil v ponedeljek 27. t. m. v prostorih ljubljanske- ga velesejma. Kakor že vsa prejšnja leta, odkar je začela zbirati in prodajati kožuhovino »Divja koža«, vlada med lovci veliko zanimanje za prodajo. Vsi pravijo, kolikoli se zavedajo, da primer- no ceno doseže njihovo blago le, če je prodano po »Divji koži«, ki ji je edini namen, dvigniti cene naših kožuhovini, jih obdržati v odgovarja- joči višini in tako pomagati našemu lovstvu. Če se niste poslali Vaše kožuhovine, jo pošljite takoj na naslov: »Divja koža«, Velesejem, Lju- bljana. Da obdržimo dobre kupce tudi še na- dalje, moramo gledati, da zberemo primerno ko- žuhovino lepe, dobro prikojene kožuhovine, kajti dobri trgovci imajo interes le na velikih zalozah.

— **Pravilnik o odpremljanju živali in živalskih sirovin po železnici ali z ladjo.** ki ga je kmeti- škiki minister izdal na podlagi zakona o odv- čanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni (od 14. jun. 1928), je objavljen v »Uradnem listu« od 21. t. m.

— **V trgovinski register se je vpisala:** Podv- arna škarnica, družba z omejeno zavezo v Mari- boru, Gregorčičeva 6. (osnovna glavica 400.000 Din; poslovalica inž. Pahernik Franjo, velepo- sestnik v Vuhredu).

— **V zadrugalni register se je vpisale nastopne zadruge:** Vinarska zadruga, r. z. o. z. v Bre- žicah; Hranilnica in posojilnica v Majšpergu, r. z. o. z.; Kredita zadruga uslužbenecov drž. žel. v Mariboru, r. z. o. z.

— **Dobave.** Splošni oddelek direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. t. m. po- nobne glede dobave 2000 kg karbozne kisline in 2000 kg desodorola. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 30. t. m. ponudbe glede do- bave 2800 kg vijakov z maticami in 100 kg za- kovice ter glede dobave 310 komadov pil in 30 komadov ostrih sekir. Direkcija državnega rud- nika Zabukovca pri Celju sprejema do 6. febru- arja ponudbe glede dobave plučevine, raznega železa, bele kovine, kosira, raznega orodja, raz- nih višakov, žičnih mrež, zakovice, ženikov, dim- nih cev, osi za vozčke, raznih pil, azbestnih vrvič itd. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI. — Dne 3. februarja se bo vr- šila pri ekonomskem oddelku ministrstva za vojsko in mornarico v Beogradu Vitočica glede dobave prek za prežanje sene in slame s na- dadajočimi motorji. 7. februarja pa glede do- bave 380 komadov vazonjskih nihit. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku.)

BORZE

23. januarja.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Več potrebe je bilo v do- vizah na Dunaj, Prago in Berlin. Tržišni deviz en v smiselnem za malenkost penultim, edino deviza Trst se je nehalno dvigala. Med efekti je bila Kranjska industrijska

zaključena po 220.

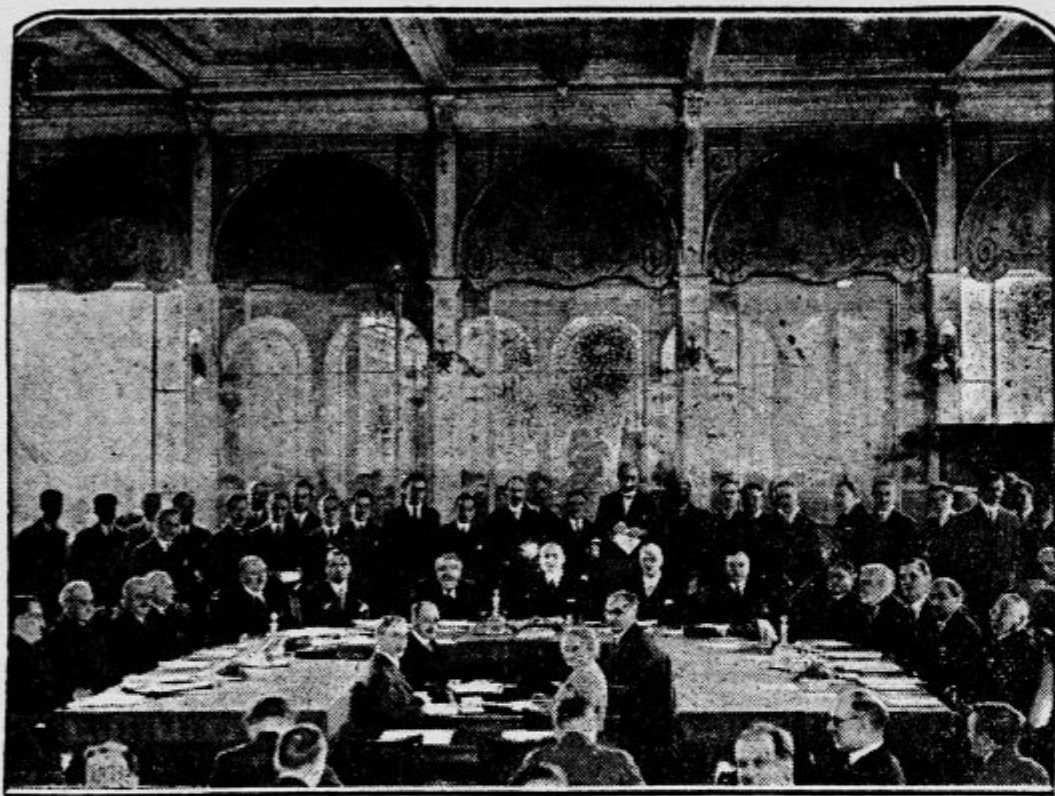
Na zagrebškem efektne tržišču je Vo- ja škoda odbrala stabilne tečaje. Za aranzma je notirala 440 — 441, trgovala pa se je za februar po 413 in za marc po 416. Do prometa je prišlo tudi v 8 odst. Blairvornu posojilo in sicer po 89 — 89,50. Investicijsko posojilo je popustilo na 83 — 84,50 vendar je ostalo brez prometa. Bančne vrednote so pri skoro nespreme- njenih tečajih ostale brez prometa, med industrijskimi papirji pa so bili zaključki v Lianici po 115 v Sečarani po 300 in v Trbovljski po 490.

Devize in valute. Ljubljana. Amsterd. 22.795, Berlin 13.535-18.565 (18.55), Bruselj 7.8959, Budimpešta 9.9178, Curih 1094.4-1097.4 (1095.9), Dunaj 796.31-799.31 (797.881), London 276.03, New- york 56.60, Pariz 222.77, Praga 167.38-168.18 (167.78), Trst 296.88.

Zagreb. Pariz 221.77 — 223.77, London 275.63 — 276.43, Newyork 56.485 — 56.685, Milan 294.871 — 296.871, Berlin 13.535 do 13.565, Dunaj 796.28 — 799.28, Curih 1094.4 do 1097.4, Praga 167.38 — 168.18, Budimpe- šta 990.28 — 993.28.

Curih. Zagreb 9.1275, Pariz 20.8275, Lon- don 25.18125, Newyork 517.35, Bruselj 72.075, Milan 27.08, Madrid 67.10, Amster- dam 208, Berlin 123.60, Dunaj 72.80, Sofija 3.74, Praga 15.31, Varšava 58.025, Budimpe- šta 90.50, Bukarešta 3.07625.

Iz življenja in sveta

Prva javna seja Sveta DN v Ženevi

Jedilni list raznih narodov

Solata iz cvetov krizanteme — Rižu so prijetna začimba kuščarji in kače — Opičje meso je izvrstna pečenka

Jedilni list povprečnega Evropeca obsega v primeri z ogromnimi množicami spremembe, ki jih nudi človeštvu priroda, le par jedi, ki se dan za dnevom in teden za tednom ponavljajo do obupne enoličnosti. V drugih delih sveta človeštvo ni tako omejeno pri svojih jedeh, ker ga velika preoblijudenost sili, da pokuša vse, kar leze ino gre, kar raste in cvete. Pri nas so že žabe in polži jedi, ki jih široki sloji naroda zametujejo kot živež, dasi jih nekateri krogi smatrajo za nekako poslastico.

Med civiliziranimi narodi imamo Japonec in Kitajce, ki uživajo kot svojo vsakdanjo hrano

razne rastline in živali, ki nam včasih vznjujejo stud.

Japonci zelo radi jedo surove ribe, praženo morsko travo in čebulice nekaterih ličij, ki jih kuhajo v sladki vodi. Kot priljubljena solata na japonski mizi pa je čisto cvetne rumene krizanteme na kislu. O Kitajcih je znano, da zelo čislajo pasjo pečenko, klopote in plavuti morskega volka. Najokusnejšo juho pripravljajo iz gnezda neke lastavice vrste.

Neki narod v našem sosedstvu ceni pečenko mačke, v Zedinjenih državah pa je dandanes

na trgu redno že tudi meso severnega jelena.

ki ga goje in rede velike farme na Aljaski. Iz svetega pisma vemo, da so bile svetim puščavnikom kobilice glavna hrana. Pobožni možje so jih namakali v med divjih čebel in poizkušali kot vsakdanjo hrano. Ako se že sprijaznimo s kobilicami, ki tvorijo še danes priljubljeno jed nekaterim divjim afriškim in azijskim puščavskim rodovom, nam je vsekakor nekoliko neverjetno, da

Japonci z veliko naslado jedo ose in njih ličinke.

Zelo zanimiv je lov za to slaščico. Dva lovca se lotita tega posla. Eden ima na palčici kosček žabjega mesa, nekoliko opranega, da razširja prijeten duhi, ki privabi oso. Zival odnese meso, drugi lovci pa pazno sledi, kam bo zletela. Ako osje gnezda ni v bližini in opazovalec izgubi oso iz vida, je treba drugi kosček vade opremiti s tanko nitko, ki je nanjo privezan kosmič bombaža. Osa se takoj vrne in pripele se kako tovarišico. Sedaj opazovalec ne more zgrešiti poleta, kajti živalica leti počasneje, ker jo ovira kosmič, obenem pa beli bombaž izdaja pot žuželke. Zdalj lovca deneta v lukno osje gnezda bambusovo cev in pihata skozi njo dim v gnezdo, ki omami ves roj za par minut. Nato izkopljeta gnezdo in skrbno pomehta ličinke iz sotavja. Plen se zbera z moko iz solaj, s sladkorjem ali medom ter se speče. Tudi

z rižem pomočane ličinke so zelo okusne.

Navadno pa lovce zapre svoj plen v kovinasto škatlico in ga pošlje v veliko mesta, kjer sladkosnedeži plačajo vsak denar za to delikateso. Nič manj čislane niso na Japonskem kobilice, ker vsebujejo mnogo masti in beljakovine. Siromašnejši sloji pa se hranijo tudi z murni, enodnevnimi, kačjimi pastirji, črčki, molji, potapniki in bubami svilopreke. Kljub temu so Japonci zdravi, bister in prijetni narod. Njihovega gostoljubja pa nas čuvaj sam bog, kajti ta jedilni list pač ni po okusu belcev.

Evropci se divimo organizaciji in smotrenemu življenju termitov, primitivni narodi pa jih gledajo s praktične strani. V Afriki in Aziji so termiti priljubljena hrana domačinom. Nekatera plemena jedo samo ličinke, druga zopet samo delavke, kraljica pa je vsem posebna slaščica. So gurmani, ki jedo samo glave, drugi pa trdijo,

da je pri termitu najboljše zadek, zopet pa so plemena, ki verjamejo obojim in jim gre živalica cela v slast, celo voljavo, ki imajo močne rožene čeljusti, ne zametujejo.

V Indiji žgo termite, kakor pri nas kavo in pečejo iz njih štruklje. Na Javi tvorijo termiti celo najobčajnejšo ljudsko hrano in jih na trgu dobiš povsod pod imenom »laron«. Pravijo, da so prijetni tudi za razvajeni evropski okus.

Ljudstva južne in južno vzhodne Azije, ki žive pretežno od riža, rabijo za vsakdanjo začimbo vsako žival, ki jim pride pri kuhi pod roko: hrošče, netopirje, metulje, kače in kuščarje. Zlasti meso velikih kuščarjev je izredno mehko in okusno. Tudi

opičje meso je neki prav izvrstna jed, bodisi sveže pečeno, ali vloženo v kislu. Raznovrstne hrane proizvaja tedaj mati narava dovolj, treba se je samo osvoboditi predsodkov, da je n. pr. pečen gad ali ocvrt močerad nevzvišen in jesti vse od kraja, kakor to delajo narodi rumene, temne, bakrene in črne barve. Dober tek!

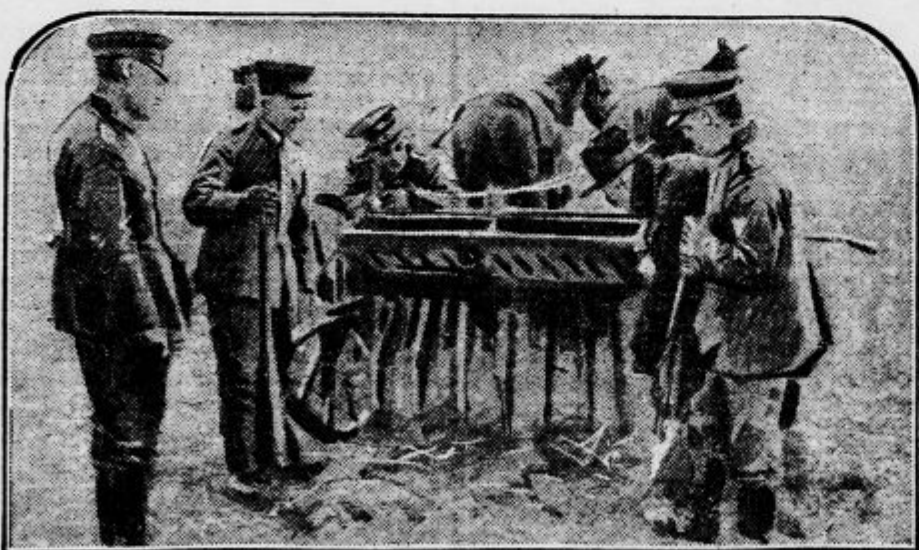
Marengo suknje

v sijajni izvršitvi se prodajajo po globoko znižanih cenah pri tvrdki — DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

Besede mičejo, zgledi vlečejo

Poroka italijanskega prestolonaslednika Umberta je v nekem oziru gotovo močno zadovoljila Mussolinija. Že nekaj let roti duce Italijane, naj se za božjo voljo plode in množe, vendar je statistika prošlo leto pokazala, da v populacijski politiki beseda diktatorja nima tiste sile, kakor v vseh ostalih panogah javnega življenja. Duceju samemu se ne more ničesar očitati v tem pogledu, vendar ga mladi žentive in plodivte godni fašisti očitno ne posnemajo. Velik aktikum v populacijski postavki Italije pa bo brezdvomno pomenila kraljevska poroka, kajti vgledu kraljevega princa je sledilo samo v Rimu preko tristo parov, ki so se želeli poročiti isti dan, da bodo obenem z visokorodnima zakonema praznovali vse zlate in srebrne jubileje. Ta porast porok v Rimu je tedaj tem pomembnejši, ker se je v večnem mestu doslej meseca januarja praznovalo največ 25 porok vsako leto. S samo poroko sicer še ni veliko storjenega za porast številca Italijanov, vendar je upati, da se jih bo 300 kolikor toliko odrazilo v statistiki.

Neki Francoz je prišel pri tem na

Poljedelski pouk v nemški vojski

Vojski in častniki v praktičnem tečaju pri delu s seljaki

pametno misel in priporoča francoskim visokim glavam, da odpravijo s svojim vzgledom serijo porok. Pred vsem velja to za predsednika republike Doumerguea in za uglednega državnika in politika Brianda, ki sta oba zakrknjena stara samca. Predlagatelj je prepričan, da bi za tema odličnima predstavnikoma Francije mladi Francozje kar drli pred oltar in pred župana. Za navadnega državljana bi imelo neobičajen čar, ako bi mogel na vprašanje, kdaj se je oženil, odgovoriti nekoliko malomarno: »Ne spominjam se več, oziroma, počakajte, zdaj vem: Na isti dan kakor gospod Briand ali gospod predsednik Doumergue!« Te usluge pa odlična gospoda domovini najbrž ne bosta storila, dasi imata lepo stanovanje in sta dobro situirana, kar je prvi pogoj za žentive.

Izgubljeni deček

Ko se je te dni vlak kanadske pacifiške proge ustavil v Winnipegu, je pristopila starejša ženska k nekemu sprevodniku in mu jokaje začela pripovedovati, da je nje deček izstopil in da ga ne more nikjer najti. Celotno osebo je preiskoval vlak, da bi »dečka« našlo. Zaman. Obvestili so železniško policijo, potniki so pomagali iskati izgubljenca, vse zaman. Z dvignjenimi rokami je prošla mati vlakovoždjo, naj vlak ne da odpelati, dokler ne najde svojega malega. Vse je presunila nje žalost, a kaj je pomagalo! Vlak je moral naprej. Tedaj, baš v trenutku, ko so hoteli dati znamenje za odhod, je pritekel neki možak k obupani dami in ji velel: »Pomiri se vendar, mati. Saj vidiš, da sem se vrnil še pred odhodom vlaka.« Tisti, ki so bili priče temu prizoru, so se spogledali, kakor da ne razumejo ničesar, in neki policijski uradnik je vprašal ženo: »Koliko let pa šteje vaš deček?« — »Tri in štirideset,« je odgovorila ponosno srečna mati.

Nova dunajska moda

Damski škornji po kavkaškem vzorcu so sedaj priljubljena obutev bogatega ženstva.

Hudič v trebuhu

V starem bretonskem gozdu Breziliannu, ki se ga drži mnogo pošastnih pripovedk, se dogajajo še vedno skrivnostne stvari. Pred kratkim je našel kmet Pierre Gilet, ki prebiva ob robu tega gozda, ko se je vrnil domov, svojo ženo z razparanim trebuhom na postelji. Dejala je najprvo, da so jo napadli vlomilci, ko se je pa izkazalo, da to ne more biti res, je začela nekaj fantazirati o hudičih in demonih. Policija jo je trdo prijel, naj se izrazi določneje, in tedaj je ženska priznala, da je bila sama poskusila razparati si trebuh. Nje rana sicer ni bila tako težka, kakor so prvotno mislili. Vprašali so jo, čemu je to storila, in je dejala, da je hotela spraviti iz trebuha nekega hudiča, ki jo je obsedel, ko je jela meso zaklete svinje. Zaman so jo skušali pregovoriti, da se moti. Ženska je čutila hudiča še vedno v sebi in pred nekoliko dnevi se je obesila.

KULTURNI PREGLED

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Četrtek, 23.: Krog s kredo B. Petek, 24.: Cvrček za pečjo. D. Sobota, 25.: Za ljubezen so zdravila. Premijera. Izven.

Nedelja, 26. ob 15.: Peterčkov poslednje sanje. Mladinska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob 20.: Za ljubezen so zdravila. Izven.

Ponedeljek, 27.: Utopljenca. A.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob pol 20.

Četrtek, 23.: Svanda dudak. E. Petek, 24.: Valkira. B. Sobota, 25.: Tičar. Opereta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Nedelja, 26. ob 15.: Grof Luxemburški. Opereta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob 20.: Car in tesar. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 27.: Zaprto.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Četrtek, 23.: Zločin in kazen. Gostovanje Hudožestvenikov. Petek, 24.: Cvrček za pečjo. Gostovanje Hudožestvenikov.

Sobota, 25.: Radikalna kura. A. Kuponi.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Sobota, 25.: Siromaštvo ni sramota. Gostovanje Hudožestvenikov.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Začetek ob 20.15.

Sobota, 25.: Pred poroko.

Nedelja, 26.: Svetnik.

Gostovanje Hudožestvenikov v Ljubljani

Drugi večer: »Siromaštvo ni sramota.«

Večer, ki je imel uspeh na vsej štiti. Primerjaj ga s prvimi: namestu razgrane, ponekod prav medle, igralsko neenake, le na 3-4 močnih igralcih soneče igre, namestu predelave, ki se razen nekaterih čividnih izjem in posebnosti ni nič kaj razlikovala od povprečnih gledaliških predstav kjerkoli, je bilo v igri Ostrovskega prese- netljivo drugače. Enotna, nikjer medleča, na visokem nivoju izenačena igra, ki si je na mah pridobila etik z občinstvom in ga je zmogljivo držala do zadnjega. — Bil je prvi hudožestveniški dan.

Ali je umetnost te skupine res zapad hudožestvenega teatra, kakor smo zapisali včeraj? Slovo od velikih iluzij?

O tem tudi zdaj ni več dvoma. Tam, kjer je tajna uspeha v enovitosti je raznoter- nost sigurno znač znak notranjega razkroja. Kako naj si torej razložimo razliko, ki je bila očitna vsakomur, kdor je videl obe doseda- nji predstavi?

Ključ je tajni je znana dramaturgija Stanišlavskega. Njegova do zadnjih odlomkov premišljena, pretehtana, uravnovesena re- žija. Njegova vzgoja igralca za ansambelsko igro. Njegov umetniški entuzijazem, ki pro- nika tudi v igralske.

Ga. Grečeva, ki je zrežirala Ostrovske- ga komedijo »Siromaštvo ni sramota«, je ostala zvesta najboljšim izročilom moskov- skega matičnega gledališča. Zvesta v nate- lih in v podrobnih praksi. Njen vzor niso za- padna gledališča in ne filmska teatralika, ki lovi vnanje efekte. Predvsem je dosled- no izpeljala načelo ansambelske igre. Tudi ta komad ima izrazite osebnosti, ki so jih igralci kreirali kar moči individualno. To- da sila njihove umetnosti ni bila osamlje- na; nad črto prečnice predstave niso se- gali ostri vrhunci posameznikov. Ves an- sangel je bil vzorno uravnovesena enota raznih individualnosti. Zato smo v tej predstavi zopet občutili kot vso vraga in višek nad vsem — misterij hudožestveni- ške umetnosti.

Drugo je to-le: »Siromaštvo ni sramota« je že stara točka na njihovem repertoarju, medtem ko je »Zločin in kazen« sorazmer- no nova. Sodelujoči so čudovito vigrani. Drugod bi tolikokratno ponavljanje igre novsakdanilo in pomotirilo. Izgubila bi po- let in življensko pristnost. To, da so danes v istih vlogah tako sveži kot pred leti, je zopet kos njihove umetniške tajne. In tudi tega ne pozabimo, da Ostrovskega romanti- čna komedija s svojimi staromeščanskim okoljem, s svojo folkloristično primescjo (narodne pesmi, plesi, maškarada) in z ru- sko bidermejsko barvitostjo znatno bolj razvija igralca in ves ansangel znatno psi- holško samo mučenje ter ozračje zločina in histerije v drami Razkolkova.

In naposled: sprejemljivost gledalcev je pri tli živahni, dejanja polni, pisani in veseli igrji. Kjer se mešajo smeh in solze, petje in jok, znatno večja (posebno če uro- stevamo jezikovni moment) nego pri tež- kem psihološkem razvozlavanju v »Zločinu in kazni«.

Tako so razni vzroki izpremenili drugi večer hudožestveniškega gostovanja v pra- vo zmagovalje: polovica gostov se je bila že razšla po ulicah, ko se je gledališča še vedno čuli glasovi največjih entuzijazov.

Zasedba je v primeri s prvim večerom precej drugačna in izpeljana očitno po merilu največje individualne sposobnosti za posamezne vloge. Tako je igral bogate- ra in bradatega pusteta Gordeja Karpovi- ča Torcova g. E. Espe, ki je nastopil v prvi predstavi v dokaj neizraziti, dasi dobro od- igrani vlogi zdravnika. Njegov Torcov je bil po maski in igri mogočen. Trenutki, ko se ob koncu igre borita v njem prirojen- mu trma ter trdo lupino očelovskega sa- moljubja in rodninskega despotizma kli- vajoče srce so nam dali občutiti polno silo Espejeve igre. Bil je pravi tip »ruskega medvedca: sirovega, okornega, naivnega« v precejnjenju naobrazbe in mesta, a v svojem bistvu dobrega in človeškega ču- stvujočega ruskega »kupač«. Vzlic bolj epi- zodičnemu značaju svoje vloge pa je ostal tudi tu nenadkriljiv g. Pavlov kot Ljubin Karpovič Torcov. Njegova neodoljivo uči- kulova igra je izpremenila prizore, v kate- rih je nastopil, v najdragocenejše trenutke te komedije. Pavlov ostane samo Pavlov. Mlado dvojico, okoli katere se prav za prav suče vse dejanje, Ljubov in Mitjo sta igrala z vsemi možnostmi in trdotami obeh zna- čajev golč E. Kersakova in A. Bogdanov. (Slednji je bil kot Razumihin v »Zločinu in kazni« dvojica ruskih provincialnih zalju- blencev! In ga. Grečeva kot Ana Ivanovna! Takoj v prvem dejanju je zavzela igralsko višino, ki jo je držala do zadnjega; sijajna sredi dekliške razposajenosti, nič manj

umetniško pristna v dramskih zapletlja- jih Ljubovine in Mitjine ljubezni. Pa še ga. Dubravina kot Pelagija Jegorovna, pa g. Duvan Torcov kot mator Afrikan Šavič, g. Aleksijejev kot Razuljajev in vsi ostali in vse ostale — v vseh položajih, v vseh prizo- rih vedno ubrana, gladka, ogrevajoča, glo- boko sugestivna igra, ki bi jo gledalec rad videl še nekajkrat in bi se odkrival njeno svežost, mičnost in prikupen ruski humor.

Tako je bila predstava komedije »Si- romaštvo ni sramota« veselo presenečenje in srečnejši dokaz umetniške višine te vendar- le izkoreninjene, osamele, novih poti iska- joče hudožestveniške skupine. B.

Večer jugoslovenskih pesmi v londonskem radiju

Iz Londona smo prejeli naslednje novice: Dne 31. januarja t. l. od 2—3 ure po londonskem času bo na tukajšnji radijski postaji koncert jugoslovenskih narodnih pe- smi. Kakor je »Jutro« že zabeležilo, je uglasbila te pesmi komponistka Miss Julia Chatterton, ki se je lani po nasvetu našega rojaka gosp. univ. prof. Lavrina mudila dalje časa v Jugoslaviji, zlasti na Sloven- skem. Tu je marljivo proučevala naše na- peve in jih uporabila kot motive za svojo kompozicijo. Dne 31. januarja bo po njem- nem prizadevanju priredil londonski radio, (ki ima kakih 6 milijonov poslušalcev) prvi koncert z jugoslovenskimi motivi Miss Julie Chatterton. Pesmi bo pel D. Morgan Jones. Koncert bo razdeljen v dve skupini: V prvi so pesmi: »Češi me«, »Vrtničke nad morem«, »Usnavanka in »Škrip dijeram«, v drugi pa: »Gozdlič je že zelen«, »Doležle ptice«, »Vidim, draga moja«, »Kupicu ti dušo in »Mi ptičica zapoje«. Dve pesmi. (Gozdlič je že zelen in »Mi ptičica zapoje«) bo zapel angleški pevec v slovenščini; v ta namen ga je jezikovno pripravil gosp. prof. Lavrin.

Založništvo Curwen v Londonu, ki z uspe- hom popularizira narodne pesmi raznih na- rodov, bo izdalo v štirih zvezkih jugoslo- venske narodne pesmi v priredbi Julie Chattertonove, kar je za nas dobra propa- ganda, ker lahko pričakujemo, da se bodo po glasbi zainteresirali za Jugoslovane mnogi Angleži, ki nas danes poznajo le po imenu ali še tega ne. (Sama založba Cur- wen pravi v tiskani napovedi o tej zbirki: »I will shortly issue a collection of Jugo- Slavonian folk songs.«)

Slovenske imiteljice radia opozarjamo na omenjeni londonski koncert.

Nov nemški prevod dveh Prešernovih sonetov. »Dichtung und Welt«, nedeljska literarna priloga »Prager Presse« objavlja v 8. številki letošnjega leta (19. januarja 1930) nov prevod Prešernovih sonetov. Poet tvoj nov Slovencec venci vije: in »O Vrba, srečna, draga vas domača. Oba prevoda, ki se čitata prav gladko, je na- pravila znana prevajalka naših pesnikov v nemščino, Ljubljanka ga. Lilly Novy.

»Zvonček«. Januarska številka »Zvonč- ka« je priobčila ljubko Kiplingovo pravljico »O slonu mladiku« v jedrnatem prevodu prof. Sovreta. razpravico L. Koželja: »Ka- ko nastane film«, črtico B. A.: »Lesena ro- kac, basen Ivana Mateljača: »Medved brun- deca«. Nadaljujeta se priprave »Zeleni ptič« in šimpanzin dnevnik »Življenje in prigode male opice«. Potem imajo mladi čitatei kramljanje o smučah ali pa se na- poti z dr. Jožtom Rusom »V letalu preko Jugoslavije«. O nategi pripoveduje nara- voslavec Julij Nardin. Dav. Volavšek pa o copernicah in zamorskih čarovnikih. Ne pozabimo še črtice o volkovih. Tudi drobšč, zlasti priljubljeni »Kotiček gospoda Doro- poljskega« je precej obilen. Lepa, pestra številka.

»Sinja ptica« v Beogradu. V Beogradu bo prihodnje dni ruska baletna skupina »Sinja ptica« otvorila svojo turnejo po Ju- goslaviji.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV:

Četrtek, 23. januarja.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17.30: Kon- cert radio-orkestra. — 18.30: Dr. Bohinec: Plantazno gospodarstvo. — 19: Sbrbohrvaščina. — 19.30: Tedenski pregled. — Nove knjige. — 20: Večer hrvaške glasbe. — 21: Volišinski kon- cert g. Roberta Doderja. — 22: Napoved časa in poročila. — Koncert radio-orkestra.

Petek, 24. januarja.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17.30: Kon- cert radio-orkestra. — 18.30: Dr. Valenčič: So- cializem kot gospodarski sistem. — 19: Gospo- dinjska ura. — 19.30: Italijanska. — 20: O slo- venskih glasbenih hstih. — 20.15: Večer klešč- ne glasbe (Radio-orkester). — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 10.30: Reprod. glasba. — 12.40: Koncert radio-kvarteta. — 18: Koncert lahke glasbe. — 20: Prenos opere iz nar. gledališča. — 21.30: Poročila. — ZAGREB 12.30: Reprod. glasba. — 17.30: Popoldanski koncert orkestra. — 20.35: Koncertni večer. — 22: Lahka godba orkestra. — PRAGA 15.30: Violinske sonate. — 19.05: Koncert orkestra mandolin in kitar. — 20: Koncert komorne glasbe. — 21: Arje in pe- smi. — 21.30: Klavirski koncert. — 22.15: Lahka godba. — BRNO 16.30: Koncert iz Prage. — 19.05: Koncert orkestra balalajk in zbor. — 20.10: Koncert. — 21: Češka glasba. — 22.15: Lahka godba. — VARŠAVA 17.45: Sibirski zho- rovski koncert. — 20.15: Prenos oratorijskega koncerta iz filharmonije. — DUNAJ 14: Dopol- danski koncert. — 15.30: Reprod. glasba. — 16.30: Koncert komorne glasbe. — 17.30: Pesmi. — 20: Koncert orkestra mandolin. — 21.05: Dunajske predpustne prireditve. — BERLIN 16: Popoldanski koncert. — 18: Prenos iz Amerike. — 19.20: Godba za ples. — 20.45: Danska gla- sba. — 0.30: Nočni koncert. — FRANKFURT 16: Godba za ples. — 20.30: Program iz Stuttgarta. — 21.15: Pevski večer. — LANGENBERG 17.30: Koncert pevskega zbora. — 20: Odlomki iz po- pularnih oper. — 21: Stoholgra. — Lahka godba. — STUTTGART 16: Koncert iz Frank- furta. — 20.30: Ruski klavirski koncerti. — 21.15: Prenos iz Frankfurta. — BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert voliške godbe. — 17.40: Valček in operetna glasba. — 19.30: Prenos iz opere »Rožni kavalir«. — 22.30: Ciganska godba. — LONDON 20.45: Presenečenja. — 21.15: Iz ope- rete »Mikado«. — RIM 17.30: Popoldanski kon- cert. — 21.02: Falcova opereta »Stambulska roža«.

Arthur Bernaud

BELFEGOR

Pustolovski roman
ČETRTI DEL

»Milostiva,« je oporekel Jacques, »jaz nisem s tem v nikakoli zvezi...« A končati stavka ni utegnil, zakaj gardista sta ga porinila proti izhodu.

Gospa Mauroyeva je hotela steči za Bellegardeom, toda omahnila je... Maurice de Thours je prestregel v naročje in jo med obćim razburjenjem posadil na klop.

Ubožica se je onesvestila. Tisti večer okoli 23. se je spustilo meko letalo na širok travnik, s katerega si pri mesečini videl nedolžne stolpe Courteuilskega gradu.

Iz letala sta stopila dva potnika, moški, v letalski obleki in dama v potnem kostumu. Oba sta imela na glavi usnjato čepico s krinko, ki jima je popolnoma zakrivala obraz.

Oseba, ki je skrita za sejo čakala na pristanek letala, jima je krenila nasproti. Bil je Luchner, tajnik barona Papillona. Brez kakih posebnih ceremonij je vsa trojica nekaj minut tiho govorila med seboj. Nato je grbec pokazal prišlecema nekakšno zaprto lopo, ki je stala na kraju travnika in je morala nekaj služiti za hlev.

»Tu bomo skrhili letalo,« je dejal. »Načrtujem, da bo do jutri zvečer zaklad Valojskih prelit v zlate palice. Potlej jo odkurimo z njim čez mejo.«

Moški in ženska sta pokimala. Nato sta z Luchnerjevo pomočjo porinila letalo v lopo. Ko je Luchner zaklenil shrambo z močno verigo, je vsa trojica krenila proti gradu.

V grad pa niso stopili skozi glavni vhod, ampak šli so vzdolž obzidja, dokler niso prišli do majhnih vrat; grbec je odklenil ta vrata s ključem, katerega je imel pri sebi.

Nato je stopil s svojima spremljevalcema v park in zaklenil vrata za seboj... Ko je trojica prehodila gost drevored, je izginila v temi. Mesec se je med tem skril za črne oblake in v daljavi se je oglasilo žalostno tuljenje psov... Znamenje smrti!

Cez nekaj trenutkov je zlezla trojica skozi pritično okno v grad, kjer je menda že vse spalo, zakaj nikoder ni bilo več videti luči. Grbec se je nagnil k zakrlinkani ženski in tiho dejal:

»Zdaj je Belfegor menda zadovoljen!«

Dama s krinko je resno odgovorila:

»Podvizajmo se, zakaj Belfegor komaj čaka, da bi mu zrasla krila.«

Ob tistem času sta stala dva policista pred Simonino hišo, v svetlobi plinovke, ki je bledo sevala na asfaltni pločnik. Eden izmed njih je rekel svojemu tovarišu, kačoč na hišo, kjer so bila vsa okna temna:

»Tu notri je videti vse mirno. Kar misli si ne morem, zakaj so naju poslali semkaj.«

»Ni dvoma, da bi bilo bolje ležati v postelji,« je odvrnil drugi policist, »toda ukaz je ukaz. Ubogati je treba.«

Če bi bila policista stopila na vrt, bi bila morda manj trdno prepričana o nepotrebnosti svojega posla.

Zagledala bi bila kouvrsko prikazen. Skrito za grmovjem, ogrinjeno s črno haljo in pokrito s kapuco, Belfegor se je vedel tako, kakor da čaka prilike za nova skrivnostna dejanja in le še preži, kdaj ugasne lučka, ki je edina še sevala skozi steklena vrata veže.

Ta vrata so se kmalu odprla in pokazala se je gospodična Bergenova. Ozrla se je, češ, ali ji ni kedo za petami, ter spustila oči po vrtu... Ne da bi zagledala pošast, se je še enkrat obrnila, nato pa je oprezno odprla vrata in smuknila v dvorano, kjer je bilo vse temno.

Družabnica je obrnila stikalo. Zasijala je slabotna luč, ki je prihajala izpod stropa. Elza Bergenova je takoj stopila k veliki skrinji iz renesančne dobe... Bila je prav tista, ki je bila nekaj last barona

Papillona.

Družabnica je pritisnila na skrito vzmet. Pokrov se je počasi vzdignil in Elza Bergenova je pravkar hotela seči v skrinjo, ko je začela rahel šum.

Louvrski strah je stal pred njo, nepremično vzravnal v svetlobi podstropne svetiljke.

V vencu skrivnostnih žarkov, ki ga je obdajal, je bil videti strašen da še nikoli ne tako.

Družabnica je sicer pokazala nekaj osuplosti nikakor pa ne strahu.

»Kaj?« je vprašala, ko je krenil Belfegor proti njej. »Ti si... Simona?«

Prikazen ni odgovorila... Mahoma je vrgla s sebe plašč, kapuco in krinko, zakaj vse troje bilo iz enega. A zdaj je Elza Bergenova res zavpila od groze.

Pred njo je stal Chantecoq.

Obstala je kakor prikovana. A veliki detektiv jo je zgrabil za zapestje in odločno velel:

»Zdaj bova malce pokramljala!«

Skandinavka je zamežala in omahnila... Chantecoq jo je nezvestno prestregel na roke.

»Omedlela je!« je zamrmral... »Kakor hitro se spet zave, mi bo morala povedati resnico.«

Tako misleč jo je zanesel h kanapeju.

Med tem ko se je trudil, da bi spravil Elzo Bergenovo k zavesti, je ona potegnila iz prsnega izrezka svoje obleke bodalo s kratkim rezilo. Bodi si, da detektiv ni pazil na njene kretnje, bodi si, da se ni utegnil umakniti — družabnica ga je z vso močjo sunila z bodalom v prsi. Chantecoq se je zvrnil na tla, kakor da ga je strela ubila.

Morilka je vstala. Zmagoslavno se je ozrla na detektiva, ki je ležal pred njo na tleh, nato je krenila k vratom. A tisti mah, ko je prišla do njih, so se nenadoma odprla... in Gautrais, s Pandoro in Vidokom pokraj sebe, ji je odločno zastopil pot.

Mamica, mislim, da mi je treba Nestle-ove moke...!

Mamica je hotela preizkusiti prebrano svoje Mille in je dala nametno izrezo Nestle-ove kake navadne moka. To Mille, ni uga'ala in je rekla: Mamica, mi se mi, da mi je treba Nestle-ove moke. Dokler otroci rastejo, jim je bolj kakor kdajkoli treba hraniva, ki je obenem tudi krepko in lahko prebavljivo in pospešuje razvoj kosti in mišic. To idealno hranivo je Nestle-ova otroška moka, ki v veliki meri obsega mleko in vse druge elemente, potrebne za uspešen razvoj otroka.

NESTLE otroška moka
se dobiva povsod v znanih škatlicah
ščitite svoje dete pred angleško boleznijo!

Advokat
Krištof Vladimir
je otvoril
odvetniško pisarno
v Sloo. Konjicah

Preselitveno naznanilo!

Naznanjam vsem cenj. trgovcem in odjemalcem, da sem se preselil v Gline. Tržaška cesta št. 1 s tovarno otroških vozičkov in vseh koles v lastne prostore ter vodim tovarno pod znamko

„PELIKAN“

Ljubljana VII, Celovška cesta
Vsem cenjenim odjemalcem se priporoča za nadalje nakupovanje
OTON ZEMELROK

KORESPONDENTINJO

samo z dolgoletno prakso, večšo srbohrvaščine in nemščine, po možnosti tudi slovenščine, sprejme industrijsko podjetje v Sloveniji. Reflektira se samo na samostojno moč. Ponudbe pod »Za-22.074« na Publicitas d. d. Zagreb, Gundulićeva 11. 2020

Centralne
kurjave
vodovode
Inženir
Gustav Zemánek
& Co,
družba z o. z.
Ljubljana, Knafljeva
ul. št. 10 — Telef 2621

Umetne cvetlice,

posebne vence in šopke za neveste ter pajčolane v največji izbiri pri
C. Büdefeldt, Maribor, Gosposka ulica.
NA DEBELO! NA DROBNO!

Srebro Din 160

Zahtevajte poštne
brezplačni cenik!

Elegantna ploščnata
nikelj, cilindrična ura
s kamni, kot elija
Din 99

»ROSKOPF« ura
v boljši izdelavi
Din 68

Najcenejše kakovosti
»ROSKOPF«
Din 49

Pettelno jamstvo. Za neodgovarjajoče se vrne denar.

Anton Kiffmann
Maribor 136/b

Specijalist samo za boljše
švicarske ure.

Proti alkoholu

Materi in žene, ve, ki obupajoče gledate, kako vaši dragi v pijanosti uničujejo sebe, rodbino in svojo čast in premoženje, ostavljajoči v kavarni poslednji dinar, ve jih morete popolnoma odvaditi, ne da bi se oni zavedali, z »AVINALOM«, preparatom berlinskega lekarnarja Franka, z zdravilom, absolutno neškodljivim zdravju. Polno zdravilne od ozdravljenih. Cena 220.— Din. Razpošilja glavni zastopnik za Jugoslavijo N. Popović, Beograd, Kolarčeva 7.

Za vsaki pojedini komad
popolna garancija!
Dokazano
najdovršenejši!

Peki in slaščičarji pozor!

Gradimo moderne pekovske in slaščičarske instalacije po zelo umerjenih cenah in jako ugodnih plačilnih pogojih. Nadalje izdelujemo vse potrebščine pekovske in slaščičarske obrti, armaturne dele za parne in običajne peči (vrata, lita, kovana; tiplje lite; svetiljke, pirometre) itd. Nabavljamo pekovske in slaščičarske stroje najmodernejših sistemov. — Zahtevajte brezplačne ponudbe, brezplačne ogledne na licu mesta.

»PAROPEČ« k. d.
ZAGREB, Ilica br. 69

Po moških glavah se ozrite

v dvorani, v cerkvi — pa se boste čudili, koliko je pleš! — Nič čudnega — saj moški tako zanemarjajo nego las. — Naročite vendar mazilo »INES« edino naravno sredstvo za rast las, ki da koreninam novih življenjskih sil, odstranjuje prhljaj, prepreči izpadanje las in osivelost. — Lonček Din 38.— Razpošilja po povzetju: Zastopstvo »INES«, Ljubljana, Merosodna 1/1. 12.

Zahvala

Po prerani smrti mojega moža gospoda Karla Vojji sprejela sem od podpornega društva

»Ljudska samopomoč«
v Mariboru

takoj izplačano pripadajočo podporo in izrekam imenovanemu društvu najlepšo zahvalo ter ga priporočam vsakomur najbolje.

Ljubljana, 21. januarja 1930.

Justina Vojji.

Zahvala.

Podpisana se zahvaljujem tem potom podpornemu društvu

»Ljudska Samopomoč v Mariboru«

za točno izplačilo pripadajoče podpore po smrti mojega očeta gosp. Mijo Blaznika in priporočam to dobrotvorno društvo vsakomur v takojšnji pristop.

Škofja Loka, 30. jan. 1930.

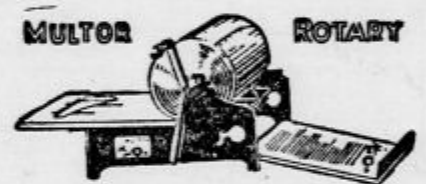
Vida Horvat.

Ocarinjenje

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Samostojna korespondentinja

srbskega, nemškega in madjarskega jezika z znanjem daktilografije, knjigovodstva in poznanjem vseh pisarniških poslov ter dolgoletno prakso želi takoj zameniti svoje neodgovorno mesto z odgovarjajočim v Sloveniji. Pisma pod »Izvršna radna snaga« na Vauškatičev oglasni zavod Novi Sad. 1934

Najpopolnejši in najcenejši aparat za množenje, poslednji uspeh nemške industrije. Multor Co., Beograd, Obilićev venac br. 5. Telef. 33—01. 201-a

Epos plonirske Amerike. Visoka pesem o ljubezni Allie Lee.

Knjiga dela in ljubezni je

Zane Grey

Železna cesta

Roman

Najkrasnejša povest, ki jo dobite v tem trenutku na slovenskem knjižnem trgu.

Čitajte to ljubo naše dobe.

Cena:

Brošura Din 35—
Vezana Din 45—

Naroča se pri upravi Jutra v Ljubljani.

Pozor!

Zenini in neveste!

Najceneje Vam nudi žimnice (matrace), otomane, divane in vse tapetniške izdelke edino le

Franc Jager
tapetništvo

Sv. Petra nasip 29

DVOKOLESA najboljših svetovnih znamk v večji izbiri, zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov, od preprostega do najfinjšega, in izračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših mod elov, deli in pnevmatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke.

»TRIBUNA« F. R. B., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš ljubljani soprog, brat, stric in svak, gospod

JAKOB VREČKO

trgovec in gostilničar v šmiklavžu pri Slovenjgradu

danes ob 4. zjutraj v 56. letu starosti v slovenjgraški bolnici po kratki in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 23. t. m. ob 16. uri iz javne bolnice na mestno pokopališče v Slovenjgradu.

V Slovenjgradu, dne 21. januarja 1930.

Žalujoči ostali.

novi in rabljene
vseh vrst ter
luto za embalažo
ima vedno v zalogi
Mirko Miškar
Ljubljana,
Stončkova ulica 11.

Lokal
srednjev. v sre-
dini mesta iše m.
Ponudbe pod »Lokal
za 1. maj« na oglas-
ni oddelki »Jutra«.

Pozor
ženini in neveste!
ŽIMNICE

(matrace), posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane, in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik
Krekov trg št. 2